

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Намеснік Міністра адукацыі
Рэспублікі Беларусь
А.У. Кадлубай
1 жніўня 2024 г.

**ІНСТРУКТЫЎНА-МЕТАДЫЧНАЕ ПІСЬМО
МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
«АБ ДЗЕЙНАСЦІ ЎСТАНОЎ АДУКАЦЫІ, ЯКІЯ РЭАЛІЗУЮЦЬ
АДУКАЦЫЙНУЮ ПРАГРАМУ ДАШКОЛЬнай АДУКАЦЫІ,
СТРУКТУРНЫХ ПАДРАЗДЗЯЛЕННЯЎ АБЛАСНЫХ (МІНСКАГА
ГАРАДСКОГА) ВЫКАНАЎЧЫХ КАМІТЭТАЎ, ГАРАДСКІХ,
РАЁННЫХ ВЫКАНАЎЧЫХ КАМІТЭТАЎ, МЯСЦОВЫХ
АДМІНІСТРАЦЫЙ РАЁНАЎ У ГАРАДАХ, ЯКІЯ
АЖЫЦЦЯЎЛЯЮЦЬ ДЗЯРЖАЎНА-ЎЛАДНЫЯ ПАЎНАМОЦТВЫ
Ў СФЕРЫ АДУКАЦЫІ, У 2024/2025 НАВУЧАЛЬНЫМ ГОДЗЕ»**

ЯКАСЦЬ АДУКАЦЫІ

Для далейшага павышэння якасці жыцця беларускага народа, забеспячэння канкурэнтаздольнасці нацыянальнай эканомікі на сусветнай арэне, стымулявання ініцыятывы, фарміравання ў грамадстве адказнасці за вынікі сваёй працы і пачуцця датычнасці да будучыні краіны 2024 год праходзіць пад знакам Года якасці (Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 27 лістапада 2023 г. № 375).

Да асноўных задач сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны ў сярэднетэрміновай перспектыве і на перыяд да 2030 года аднесена павышэнне якасці адукацыі. З мэтай павышэння якасці сістэмы дашкольнай адукацыі неабходна ў поўным аб'ёме і ва ўстаноўленыя тэрміны забяспечыць рэалізацыю:

Плана мерапрыемстваў па правядзенні ў 2024 годзе Года якасці (пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 16 студзеня 2024 г. № 41);

Праграмы развіцця нацыянальнай сістэмы забеспячэння якасці адукацыі да 2025 года і на перспектыву да 2030 года (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 31 кастрычніка 2023 г. № 329);

Комплексу мерапрыемстваў па рэалізацыі рэспубліканскага плана мерапрыемстваў па правядзенні ў 2024 годзе Года якасці, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 16 студзеня 2024 г. № 41 (загад Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 5 лютага 2024 г.

№ 42) (названыя дакументы размешчаны на нацыянальным адукацыйным партале <https://adu.by/ru/homeru/news/aktualnaya-informatsiya/2024-god-kachestva.html>);

Праграмы развіцця і ўдасканалення дашкольнай адукацыі на 2024–2025 гады (зацверджана пратаколам пасяджэння калегіі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь 20 сакавіка 2024 г. № 5.1).

У Кодэксе Рэспублікі Беларусь аб адукацыі (далей – Кодэкс) якасць адукацыі ў дачыненні да дашкольнай адукацыі вызначаецца як адпаведнасць адукацыі патрабаванням адпаведнага адукацыйнага стандарта дашкольнай адукацыі, вучэбна-праграмнай дакументацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, іншым патрабаванням, прадугледжаным Кодэксам, іншымі актамі заканадаўства.

Якасць адукацыі вызначаецца сукупнасцю крытэрыяў і паказчыкаў, якія характарызуюць розныя аспекты адукацыйнай дзейнасці ўстановаў дашкольнай адукацыі (далей – установы адукацыі): прафесійную кампетэнтнасць педагогічных кадраў, паўнаўладнае кадравае забеспячэнне, арганізацыю адукацыйнага працэсу, арганізацыю самакантролю за забеспячэннем якасці адукацыі, арганізацыю кіраўніцкай дзейнасці, удзел у эксперыментальнай, інавацыйнай дзейнасці, забяспечанасць матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстановаў адукацыі, якасць здароўезберагальнай сістэмы ўстановаў адукацыі, іншыя аспекты.

Асноўны паказчык якасці на ўзроўні дашкольнай адукацыі – гэта развіццё ініцыятыўнай асобы **выхаванца**, які імкнецца да пазнання і ўмее дзейнічаць у рэальных жыццёвых сітуацыях, які паважае гісторыю і культуру сваёй сям’і, вялікай і малой Радзімы; які праяўляе гатоўнасць самастойна вырашаць задачы, звязаныя з забеспячэннем бяспекі жыццядзейнасці, зносінамі і ўзаемадзеяннем з дарослымі і аднагодкамі, з пазнаннем навакольнага свету, а таксама з засваеннем зместу адукацыі; фарміраванне асноў яго грамадзянскай і культурнай ідэнтычнасці, беражлівых адносін да навакольнага асяроддзя і прыродных рэсурсаў; далучэнне да традыцыйных духоўна-маральных і сацыякультурных каштоўнасцей беларускага народа.

1. Сучасныя тэндэнцыі развіцця якасці дашкольнай адукацыі

Асноўныя тэндэнцыі развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі Рэспублікі Беларусь:

арыентацыя на асобу выхаванца ў мэтах найбольш поўнага раскрыцця яго здольнасцей, магчымасцей і задавальнення адукацыйных патрэб;

кампетэнтнасны падыход у адукацыі (дапамога выхаванцам у набыванні кампетэнцый, неабходных для атрымання сацыяльнага вопыту, падрыхтоўкі да працягу адукацыі);

аб'яднанне навучання і выхавання на аснове духоўна-маральных і сацыякультурных каштоўнасцей, гістарычных, нацыянальна-культурных традыцый і прынятых у грамадстве правілаў і нормаў паводзін; рэалізацыя прынцыпу інклюзіі ў адукацыі.

2. Нарматыўныя прававыя і навукова-метадычныя аспекты адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі

Мэтай дашкольнай адукацыі з'яўляецца рознабаковае развіццё асобы выхаванца ранняга і дашкольнага ўзросту ў адпаведнасці з яго ўзроставымі і індывідуальнымі магчымасцямі, здольнасцямі і патрэбамі, фарміраванне ў яго маральных нормаў, кампетэнцый, неабходных для набывання сацыяльнага вопыту, падрыхтоўкі да працягу адукацыі.

Для дасягнення мэты дашкольнай адукацыі:

рэалізуецца Праграма развіцця і ўдасканалення дашкольнай адукацыі на 2024–2025 гады (зацверджана пратаколам пасяджэння калегіі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь 20 сакавіка 2024 г. № 5.1) (далей – Праграма), якая змяшчае мерапрыемствы, накіраваныя на арганізацыйна-змястоўнае забеспячэнне адукацыйнага працэсу, рэсурснае забеспячэнне (кадры, матэрыяльна-тэхнічная база), інфармацыйнае суправаджэнне рэалізацыі гэтых мерапрыемстваў;

ажыццяўляецца распрацоўка:

галіновай навукова-тэхнічнай праграмы «Функцыянальная **адукаванасць**», у рамках якой ідзе падрыхтоўка ў тым ліку новага адукацыйнага стандарту дашкольнай адукацыі, вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі;

крытэрыяў эфектыўнасці дзейнасці ўстанова адукацыі;

вядзецца дапрацоўка і падрыхтоўка да перавыдання вучэбна-метадычных комплексаў «Мае першыя ўрокі» па выніках праведзенай у 2021/2022 і 2022/2023 навучальных гадах доследнай праверкі.

3. Павышэнне даступнасці і варыятыўнасці дашкольнай адукацыі

На падставе пункта 3 артыкула 139 Кодэкса час знаходжання выхаванцаў ва ўстанове адукацыі вызначаецца заснавальнікам установы адукацыі ў адпаведнасці з запытамі законных прадстаўнікоў выхаванцаў і можа складаць ад 2 да 7 гадзін, 10,5 гадзін, 12 гадзін, 24 гадзіны.

У мэтах якаснага і паўнавартаснага асваення зместу адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі ў любы з названых адрэзкаў часу знаходжання выхаванцаў ва ўстанове адукацыі неабходна арганізаваць адукацыйны працэс з улікам патрабаванняў дзеючага заканадаўства, у тым ліку ў частцы наяўнасці і вядзення адпаведнай вучэбна-праграмнай і вучэбна-метадычнай дакументацыі. Пры гэтым неабходна забяспечыць час

знаходжання выхаванцаў ва ўстанове адукацыі не менш за 2 гадзіны, выключыўшы неабгрунтаванае скарачэнне яго працягласці.

У дзяржаўных установах адукацыі павінны быць створаны ўмовы для атрымання ў поўным аб'ёме якаснай дашкольнай адукацыі, пры гэтым неабходна ўлічваць, што ажыццяўляецца ў рамках адукацыйнай дзейнасці рэалізацыя адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, якая фінансуецца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, не можа замяняцца поўнасьцю або часткова платнай паслугай.

Звяртаем асабліваю ўвагу на неабходнасць прыняцця заснавальнікамі адпаведных рашэнняў у мэтах задавальнення ў поўнай меры патрэбы бацькоў (законных прадстаўнікоў) выхаванцаў у забеспячэнні функцыянавання ўстановы адукацыі (груп ва ўстанове адукацыі) у адпаведным рэжыме. Напрыклад, пераводу ўстановы адукацыі (груп ва ўстанове адукацыі з такім рэжымам працы) у абласных (г.Мінску) і раённых цэнтрах, буйных гарадах рэгіёнаў на 12-гадзінны рэжым працы з улікам запытаў бацькоў (законных прадстаўнікоў) выхаванцаў. Папярэднічаць змене рэжыму працы ўстановы адукацыі павінна шырокамаштабная праца з бацькамі (законнымі прадстаўнікамі) дзяцей, у тым ліку яшчэ на этапе іх вызначэння ва ўстанове адукацыі.

Для забеспячэння візуалізацыі інфармацыі аб колькасці свабодных месцаў ва ўстанове адукацыі неабходна працягнуць працу:

па размяшчэнні ў кожнай ўстанове адукацыі, кіраўніцтве (адзеле) адукацыі (па адукацыі) абл(гар)выканкамаў спасылкі на адрасы сайтаў у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт з інтэрактыўнымі картамі і інфармацыяй аб наяўнасці (адсутнасці) свабодных месцаў у кожнай установе адукацыі адпаведнай адміністрацыйна-тэрытарыяльнай (тэрытарыяльнай) адзінкі, яе своечасовай актуалізацыі (не менш за адзін раз на месяц);

па паведамленні законных прадстаўнікоў непаўналетніх аб наяўнасці такой інфармацыі і забеспячэнні доступу да яе.

Агульныя патрабаванні да прыёму (залічэння) асобы для атрымання дашкольнай адукацыі, а таксама пералік неабходных дакументаў вызначаны пунктам 1 артыкула 140 Кодэкса.

Нагадваем, што ў адпаведнасці з артыкулам 139 Кодэкса выхаванцы аб'ядноўваюцца ў групы з улікам узросту на 1 верасня адпаведнага навучальнага года. Па жаданні аднаго з бацькоў (законных прадстаўнікоў) непаўналетняй асобы і на падставе заявы кіраўнік ўстановы адукацыі можа прыняць рашэнне аб яго прыёме (залічэнні) ва ўзроставую групу з больш ранняга ўзросту пры наяўнасці ў ёй свабодных месцаў. Рашэнне прымаецца кіраўніком з улікам асаблівасцей канкрэтнай сітуацыі, умоў установы адукацыі.

Артыкулам 3 Кодэкса вызначаны дзяржаўныя гарантыі праў грамадзян у сферы адукацыі. Так, у адпаведнасці з пунктам 2 указанага артыкула грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права на атрыманне ў дзяржаўных установах адукацыі бясплатнай дашкольнай адукацыі.

Пры рэалізацыі адукацыйных праграм на платнай аснове заключаецца дагавор аб аказанні паслуг (артыкул 59 Кодэкса), тыпавая форма якога ўстаноўлена пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 9 верасня 2022 г. № 297 (дадатак 10).

Спыненне адукацыйных адносін (адлічэнне) ажыццяўляецца ў выпадках і ў парадку, устаноўленых артыкулам 68 Кодэкса.

Датэрміновае спыненне адукацыйных адносін (адлічэнне) па ініцыятыве ўстановы адукацыі ажыццяўляецца ў выпадку **бесперапыннай** адсутнасці выхаванца на занятках без уважлівых прычын больш за 30 дзён.

Уважлівымі прычынамі адсутнасці могуць прызнавацца такія абставіны, якія аб'ектыўна перашкаджаюць законным прадстаўнікам выхаванца прывесці сваё дзіця ва ўстанову адукацыі, а менавіта:

хвароба дзіцяці;

санаторна-курортнае лячэнне або аздараўленне;

знаходжанне дзіцяці на дамашнім рэжыме (па рэкамендацыі ўстановы аховы здароўя);

неспрыяльная эпідэміялагічная сітуацыя;

наяўнасць лістка часовай непрацаздольнасці ў законных прадстаўнікоў выхаванца;

адпачынак законных прадстаўнікоў выхаванца;

службовая камандзіроўка законных прадстаўнікоў выхаванца;

выхадныя дні законных прадстаўнікоў выхаванца, у тым ліку тых, якія працуюць па рэжыме гнуткага рабочага часу, па графіку зменнасці, пры прадастаўленні дадатковага свабоднага ад работы дня на тыдні;

дыстанцыйная работа законных прадстаўнікоў выхаванца ў перыяд эпідэмічнага ўздыму захворвання;

часовая страта работы законных прадстаўнікоў выхаванца або прастой арганізацыі, у якой яны працуюць;

канікулы (летнія – 92 календарныя дні, зімовыя – 10 календарных дзён, вясновыя – 10 календарных дзён);

прадпісанне санітарна-эпідэміялагічнай службы аб закрыцці ўстановы адукацыі;

надыход надзвычайных абставін, у тым ліку часовае прыпыненне работы транспарту;

непрадбачаныя сямейныя абставіны (пераезд, смерць ці хвароба блізкіх сваякоў) і інш.

Паколькі дзяржавай гарантавана права на атрыманне адукацыі дзецьмі дашкольнага ўзросту, а дашкольная адукацыя не з'яўляецца

абавязковай, названую меру (датэрміновае спыненне адукацыйных адносін) у дачыненні да дзяцей дашкольнага ўзросту (асабліва тых, якія наведваюць установу адукацыі ў сельскай мясцовасці) неабходна разглядаць з пункту гледжання яе *выключнасці*, а не эфектыўнасці.

Звяртаем увагу, што на падставе артыкулаў 136 і 265 Кодэкса тэрмін засваення зместу адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі складае да пяці гадоў дзесяці месяцаў і можа быць павялічаны на адзін год па жаданні законных прадстаўнікоў выхаванцаў.

Да моманту прыёму ў першы клас установы агульнай сярэдняй і выдання кіраўніком установы адукацыі загада аб спыненні адукацыйных адносін з указаннем падставы для адлічэння дзіця з'яўляецца выхаванцам установы адукацыі і можа наведваць яе на агульных умовах.

Звяртаем асаблівую ўвагу, што сумесна з зацікаўленымі асобамі павінна быць забяспечана ў поўнай меры (пры неабходнасці) магчымасць атрымання дашкольнай адукацыі дома для дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту, якія па медыцынскіх паказаннях пастаянна не могуць наведваць установу адукацыі. Атрыманне дашкольнай адукацыі дома названай катэгорыяй дзяцей павінна ажыццяўляцца з улікам патрабаванняў Інструкцыі аб парадку арганізацыі засваення зместу адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі дома (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 25 ліпеня 2022 г. № 204), палажэнняў інструктыўна-метадычнага пісьма «Аб арганізацыі адукацыйнага працэсу пры атрыманні дашкольнай, агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі дома».

Пэралік медыцынскіх паказанняў для атрымання дашкольнай адукацыі дома вызначаны пастановай Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь ад 3 чэрвеня 2022 г. № 50.

Інфармацыя пра выпадкі датэрміновага спынення адукацыйных адносін (адлічэнне) выхаванцаў, уважлівыя прычыны іх адсутнасці ва ўстанове адукацыі, тэрміны засваення імі зместу адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, адукацыйных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, парадак арганізацыі атрымання дашкольнай адукацыі дома павінна ў абавязковым парадку своечасова даводзіцца да ведама бацькоў (законных прадстаўнікоў) выхаванцаў.

4. Арганізацыя адукацыйнага працэсу

4.1. Парадак падрыхтоўкі ўстановы адукацыі да арганізацыі адукацыйнага працэсу рэгулюецца загадам Міністра адукацыі ад 20 красавіка 2021 г. № 288 «Аб асобных пытаннях арганізацыі адукацыйнага працэсу ва ўстановах дашкольнай адукацыі». Стан гатоўнасці ўстановы адукацыі да арганізацыі адукацыйнага працэсу вызначаецца ў адпаведнасці з патрабаваннямі да мер бяспекі пры арганізацыі адукацыйнага і выхаваўчага працэсу, патрабаваннямі

па забеспячэнні пажарнай бяспекі, санітарна-эпідэміялагічнымі патрабаваннямі, іншымі патрабаваннямі, усталяванымі заканадаўствам аб адукацыі.

4.2. Агульныя патрабаванні да арганізацыі адукацыйнага працэсу ва ўстанове дашкольнай адукацыі вызначаны Кодэксам, адукацыйным стандартам дашкольнай адукацыі (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 4 жніўня 2022 года № 228) (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/normativnye-pravovye-akty/>; [https://www.adu.by/ Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя](https://www.adu.by/Галоўная/Адукацыйны_працэс_2024/2025_навучальны_год_/Дашкольная_адукацыя/)), вучэбнай праграмай дашкольнай адукацыі (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 4 жніўня 2022 г. № 229) (https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/nauchno-metodicheskoe-obespechenie; [https://www.adu.by/ Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя](https://www.adu.by/Галоўная/Адукацыйны_працэс_2024/2025_навучальны_год_/Дашкольная_адукацыя/)), тыпавым вучэбным планам дашкольнай адукацыі (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 15 жніўня 2019 г. № 139 (у рэдакцыі пастановы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 12 мая 2023 г. № 152)) (https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/nauchno-metodicheskoe-obespechenie; [https://www.adu.by/ Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя](https://www.adu.by/Галоўная/Адукацыйны_працэс_2024/2025_навучальны_год_/Дашкольная_адукацыя/)).

У мэтах рэалізацыі зместу адукацыйных галін вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі ў адукацыйным працэсе (у спецыяльна арганізаванай і нерэгламентаванай дзейнасці выхаванцаў) неабходна выкарыстоўваць розныя метады навучання і выхавання (інфармацыйна-рэцэптыўныя, рэпрадуктыўныя, праблемнага выкладання, эўрыстычныя, даследчыя і інш.).

Нагадваем, што ў адукацыйным працэсе ўстановы адукацыі для развіцця здольнасцей дзяцей у розных відах дзейнасці і стварэння аптымальных умоў для стымулявання і падтрымкі іх эмацыянальнага, маральнага і інтэлектуальнага развіцця, праяўлення самастойнасці і ініцыятыўнасці, індывідуалізацыі адукацыйнага працэсу павінны прымяняцца формы, метады, сродкі навучання і выхавання, сучасныя адукацыйныя і інфармацыйныя тэхналогіі, якія адпавядаюць узроставым і індывідуальным магчымасцям навучэнцаў, спецыфіцы асваення зместу кожнай канкрэтнай адукацыйнай галіны вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі.

Пры гэтым адукацыйны працэс трэба арганізоўваць такім чынам, каб захаваць самабытнасць і спецыфіку дашкольнага дзяцінства. Асновай

навучання і выхавання з'яўляецца разнастайная дзейнасць дзяцей, якая адпавядае іх узроставым і індывідуальным магчымасцям.

У пачатку і канцы тыдня павінны прадугледжвацца заняткі, аблегчаныя па змесце і разумовай нагрузцы.

Дамашнія заданні ва ўсіх узроставых групх задавацца не павінны.

Забараняецца праводзіць заняткі ў прыёмных-раздзявальнях, спальнях, абсталяваных стацыянарнымі ложкамі.

Падчас канікул з выхаванцамі праводзяцца мерапрыемствы фізкультурна-аздараўленчай і мастацка-эстэтычнай накіраванасці. Рэкамендуем арганізоўваць і праводзіць канікулы ва ўстанове адукацыі з улікам перыядаў канікул для навучэнцаў ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі. Інфармацыя аб тэрмінах канікул штогод актуалізуецца і размяшчаецца на інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/srenee-obr/srenee-obr/informatsiya/2024-2025-uchebnyy-god>).

Асаблівасці арганізацыі адукацыйнага працэсу ў летні перыяд адлюстраваны ў інструктыўна-метадычным пісьме «Аб арганізацыі дзейнасці ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі, адукацыйную праграму спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, адукацыйную праграму спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі для дзяцей з інтэлектуальнай недастатковасцю, у летні перыяд» (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/nauchno-metodicheskoe-obespechenie>).

Звяртаем увагу, што ў раздзеле нацыянальнага адукацыйнага партала «Пыталіся – адказваем» ([https://www.adu.by/ Галоўная / Пыталіся – адказваем](https://www.adu.by/)) можна задаць пытанне і аператыўна атрымаць адказ спецыяліста па пытаннях арганізацыі адукацыйнага працэсу, зместу навучальных выданняў для педагагічных работнікаў і выхаванцаў устаноў дашкольнай адукацыі і інш.

У навукова-метадычным часопісе «Пралеска» на пастаяннай аснове выдзецца рубрыка «Вы прасілі адказаць», у якой даюцца тлумачэнні па ўжыванні нормаў заканадаўства, публікуюцца адказы па актуальных пытаннях у сферы дашкольнай адукацыі, у тым ліку ў частцы арганізацыі адукацыйнага працэсу, і інш. У часопіс можна накіроўваць пытанні, адказы на якія будуць апублікаваныя ў дадзенай рубрыцы.

4.3. Тыпавы вучэбны план дашкольнай адукацыі ў адпаведнасці з артыкулам 143 Кодэкса з'яўляецца кампанентам вучэбна-праграмнай дакументацыі і асновай для распрацоўкі вучэбных планаў устаноў адукацыі.

Пры складанні вучэбнага плана ўстановы адукацыі неабходна ўлічваць наяўнасць ва ўстанове адукацыі спецыяльных груп, груп інтэграванага навучання і выхавання, санаторных спецыяльных груп, санаторных груп інтэграванага навучання і выхавання.

Пры наяўнасці ва ўстанове адукацыі спецыяльнай групы, санаторнай спецыяльнай групы вучэбны план установы адукацыі дапаўняецца пералікам адукацыйных галін, карэкцыйных заняткаў з улікам тыпавага вучэбнага плана спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, а таксама структуры і ступені цяжкасці парушэнняў выхаванцаў.

Пры наяўнасці ва ўстанове адукацыі групы інтэграванага навучання і выхавання, санаторнай групы інтэграванага навучання і выхавання на бягучы навучальны год распрацоўваецца вучэбны план інтэграванага навучання і выхавання на ўзроўні дашкольнай адукацыі, які з'яўляецца дадаткам да вучэбнага плана ўстановы адукацыі. У вучэбным плане ўстановы адукацыі групы інтэграванага навучання і выхавання, санаторныя групы інтэграванага навучання і выхавання адзначаюцца сімвалам «*».

Максімальны дапушчальны аб'ём вучэбнай нагрузкі на выхаванцаў ранняга і дашкольнага ўзросту пры правядзенні спецыяльна арганізаваных форм адукацыйнага працэсу – гульняў (заняткаў), рэгламентаваных тыпавым вучэбным планам дашкольнай адукацыі, колькасць і віды заняткаў, іх працягласць і месца ў распарадку дня павінны вызначацца педагагічным работнікам у адпаведнасці з вучэбнай праграмай дашкольнай адукацыі, вучэбным планам установы адукацыі, распрацаваным і зацверджаным ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку, з улікам стану здароўя выхаванцаў, іх індывідуальных магчымасцей, здольнасцей і патрэб.

Звяртаем увагу, што згодна з тыпавым вучэбным планам дашкольнай адукацыі агульная колькасць вучэбных гадзін на тыдзень у другой малодшай групе (ад 3 да 4 гадоў) складае 11,5 гадзін, а максімальны дапушчальны аб'ём вучэбнай нагрузкі на тыдзень (у астранамічных гадзінах) – 2,9 гадзін (2 гадзіны 54 хвіліны). Пры гэтым на правядзенне заняткаў па асобных адукацыйных галінах («Дзіця і прырода», «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін» («Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін»), «Мастацкая літаратура») у названай узроставай групе прадугледжана па 0,5 гадзін, што прадугледжвае іх правядзенне не штотыдзень.

Пры распрацоўцы вучэбных планаў устаноў адукацыі для названай узроставай групы магчыма наступнае размеркаванне агульнай колькасці вучэбных гадзін на тыдзень: напрыклад, на першым і трэцім тыднях месяца – 11 гадзін, а на другім і чацвёртым тыднях месяца – 12 гадзін.

Згодна з тыпавым вучэбным планам вучэбная гадзіна ў названай узроставай групе – 15 хвілін. Пры агульнай колькасці вучэбных гадзін на

тыдзень, роўным 11, максімальны дапушчальны аб'ём вучэбнай нагрузкі на тыдзень складзе 2,75 гадзіны (2 гадзіны 45 хвілін), пры агульнай колькасці вучэбных гадзін на тыдзень, роўным 12, – 3 гадзіны.

Нерэгламентаваная дзейнасць выхаванцаў, якая рэалізуецца ва ўмовах спецыяльна створанага развіццёвага прадметна-прасторавага асяроддзя, таксама накіравана на вырашэнне адукацыйных задач, забяспечвае выбар кожным дзіцём дзейнасці па інтарэсах і дазваляе яму ўзаемадзейнічаць з аднагодкамі, дарослымі або дзейнічаць індывідуальна.

Звяртаем увагу, што спецыяльна арганізаваная дзейнасць і нерэгламентаваная дзейнасць на працягу дня з размеркаваннем часу на аснове рэкамендацый органаў і ўстаноў, якія ажыццяўляюць дзяржаўны санітарны нагляд, з'яўляюцца ўзаемадапаўняльнымі.

З мэтай стварэння аптымальных умоў для навучання і выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага (беларуска-рускага) білінгвізму тыпавым вучэбным планам дашкольнай адукацыі, тыпавым вучэбным планам спецыяльнай адукацыі прадугледжана засваенне дзвюх дзяржаўных моў як у спецыяльна арганізаванай, так і нерэгламентаванай дзейнасці.

4.4. Мова навучання і выхавання. Выбар мовы навучання і выхавання пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, адукацыйных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі ажыццяўляецца ў адпаведнасці з артыкулам 82 Кодэкса.

Навучанне і выхаванне пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі ажыццяўляецца на адной з дзяржаўных моў Рэспублікі Беларусь. Мова навучання і выхавання вызначаецца заснавальнікам установы адукацыі з улікам пажаданняў законных прадстаўнікоў непаўналетніх навучэнцаў пры наяўнасці такой магчымасці.

Права грамадзян на выбар навучання і выхавання на адной з дзяржаўных моў Рэспублікі Беларусь забяспечваецца развіццём сеткі ўстаноў адукацыі, груп з беларускай і рускай мовамі навучання і выхавання, выпускам вучэбных выданняў на беларускай і рускай мовах.

Згодна з артыкулам 21 Закона Рэспублікі Беларусь ад 26 студзеня 1990 г. № 3094-ХІ «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» кіраўнікі і педагогічныя работнікі сістэмы адукацыі павінны валодаць беларускай і рускай мовамі.

З улікам пажаданняў законных прадстаўнікоў выхаванцаў установы адукацыі фарміруюць групы, якія арганізуюць адукацыйны працэс як на рускай, так і на беларускай мовах. Пры камплектаванні груп трэба максімальна ўлічваць пажаданні законных прадстаўнікоў выхаванцаў адносна выбару мовы навучання (беларуская, руская), магчымасць далейшага атрымання адукацыі на беларускай мове ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.

З мэтай стварэння максімальна спрыяльных умоў для развіцця маўленчых навыкаў, далучэння выхаванцаў да беларускай нацыянальнай культуры, паспяховасці фарміравання двухмоўя павінна стварацца камунікатыўнае асяроддзе, якое забяспечвае ўключэнне дзвюх моў у разнастайныя віды дзіцячай дзейнасці, а таксама правядзенне спецыяльна арганізаваных форм адукацыйнага працэсу ў адпаведнасці са зместам вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі. Варта звярнуць увагу на стварэнне адпаведнага развіццёвага прадметна-прасторавага асяроддзя, павышэнне прафесійнага ўзроўню педагогічных работнікаў у пытаннях лінгвістычнага і маўленчага развіцця выхаванцаў ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя.

Адукацыйны працэс у групах з беларускай мовай навучання арганізуецца на беларускай мове. Выключэнне складаюць гадзіны, адведзеныя на вывучэнне адукацыйнай галіны «Развитие речи и культура речевого общения» вучэбнай праграмы дашкольнай.

4.5. Асаблівасці арганізацыі адукацыйнага працэсу ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі. Установы агульнай сярэдняй адукацыі (школа-інтэрнат для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, пачатковая школа, базавая школа, сярэдняя школа) пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі павінны кіравацца заканадаўствам у сферы дашкольнай адукацыі.

Адукацыйны працэс у названых відах устаноў адукацыі ажыццяўляецца ўвесь год і арганізуецца ў рэжыме пяцідзённага вучэбнага тыдня, выхаванцы могуць аб'ядноўвацца ў групы аднаго або рознага ўзросту.

Вучэбныя планы названых відаў устаноў адукацыі распрацоўваюцца на аснове тыпавога вучэбнага плана дашкольнай адукацыі з улікам асаблівасцей кантынгенту выхаванцаў і рэсурснага (кадравага і матэрыяльна-тэхнічнага) забеспячэння і зацвярджаюцца кіраўніком установы адукацыі.

Пры наяўнасці ва ўстанове адукацыі рознаўзроставай групы выхаванцаў колькасць вучэбных гадзін на вывучэнне адукацыйных галін разлічваецца для кожнага ўзросту асобна на аснове тыпавога вучэбнага плана дашкольнай адукацыі.

4.6. Рэалізацыя прынцыпу інклюзіі ў адукацыі. Варта надаваць асаблівую ўвагу выхаванцам з асаблівымі індывідуальнымі адукацыйнымі патрэбамі.

На аснове вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі ўстановай адукацыі распрацоўваецца **індывідуальная вучэбная праграма для выхаванца з асаблівымі індывідуальнымі адукацыйнымі патрэбамі**, якая зацвярджаецца кіраўніком установы адукацыі і вызначае мэты і задачы

вывучэння адукацыйных галін, іх змест, час на вывучэнне асобных тэм, віды вучэбнай дзейнасці, рэкамендаваныя формы і метады навучання і выхавання дзяцей з асаблівымі індывідуальнымі адукацыйнымі патрэбамі.

На аснове тыпавога вучэбнага плана дашкольнай адукацыі, індывідуальнай вучэбнай праграмы для выхаванца з асаблівымі індывідуальнымі адукацыйнымі патрэбамі ўстановай адукацыі распрацоўваецца **індывідуальны вучэбны план**, які зацвярджаецца кіраўніком установы адукацыі і ўстанаўлівае асаблівасці атрымання дашкольнай адукацыі выхаванцамі з улікам іх магчымасцей, здольнасцей і патрэб, а таксама выхаванцамі, час знаходжання якіх ва ўстанове адукацыі зменшаны па жаданні іх законных прадстаўнікоў.

У 2024/2025 навучальным годзе неабходна працягваць работу па забеспячэнні якасці арганізацыі і зместу адукацыйнага працэсу ва ўмовах інтэграванага навучання і выхавання.

Пры арганізацыі інтэграванага навучання і выхавання адукацыйны працэс ажыццяўляецца ў спецыяльных групах, санаторных спецыяльных групах, групах інтэграванага навучання і выхавання, санаторных групах інтэграванага навучання і выхавання.

Напаўняльнасць спецыяльных груп, санаторных спецыяльных груп, груп інтэграванага навучання і выхавання, санаторных груп інтэграванага навучання і выхавання рэгламентавана артыкулам 273 Кодэкса.

На правядзенне заняткаў з выхаванцамі, якія па медыцынскіх паказаннях часова або пастаянна не могуць наведваць установу адукацыі і для якіх ствараюцца ўмовы для атрымання спецыяльнай адукацыі дома, з выхаванцамі груп інтэграванага навучання і выхавання, санаторных груп інтэграванага навучання і выхавання вылучаецца:

на аднаго выхаванца з інтэлектуальнай недастатковасцю, выхаванца з парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарату (са значнымі парушэннямі руху або яго адсутнасцю), выхаванца, які не чуе, невідушчага выхаванца, выхаванца з расстройтвамі аўтыстычнага спектра – 3,5 гадзіны на тыдзень;

выхаванца, які слаба чуе або бачыць, выхаванца з цяжкімі парушэннямі маўлення, выхаванца з цяжкасцямі ў навучанні – 2,5 гадзіны на тыдзень.

Указаная колькасць гадзін у адпаведнасці з тыпавым вучэбным планам спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, вучэбным планам інтэграванага навучання і выхавання на ўзроўні дашкольнай адукацыі на бягучы навучальны год размяркоўваецца настаўнікам-дэфектолагам на адукацыйныя галіны і карэкцыйныя заняткі.

Звяртаем увагу, што пры стварэнні і камплектаванні груп інтэграванага навучання і выхавання, санаторных груп інтэграванага навучання і выхавання ва ўстанове адукацыі неабходна загадзя

інфармаваць законных прадстаўнікоў выхаванцаў, якія не маюць АПФР, аб стварэнні такіх груп.

Абавязковым з’яўляецца правядзенне растлумачальнай работы аб асаблівасцях арганізацыі адукацыйнага працэсу ва ўмовах інтэграцыі; фарміраванне пазітыўнага вобраза дзіцяці з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця; наяўнасць падрыхтаваных спецыялістаў (педагога-псіхолага, настаўніка-дэфектолага, выхавальніка дашкольнай адукацыі, у тым ліку для працы з выхаванцамі з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, якія маюць патрэбу ў персанальным суправаджэнні, і інш.), якія забяспечваюць якаснае арганізацыйна-метадычнае суправаджэнне адукацыйнага працэсу.

4.7. Вучэбныя выданні

Міністрам адукацыі 18 красавіка 2024 г. зацверджаны «Пералік вучэбных выданняў для выкарыстання ва ўстановах адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі, адукацыйныя праграмы спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, у якасці вучэбных дапаможнікаў для выхаванцаў старшых груп (ад 5 да 7 гадоў) у 2024/2025 навучальным годзе». Дакумент апублікаваны ў бюлетэні «Зборнік нарматыўных дакументаў Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь» (№ 9, 2024), размешчаны на нацыянальным адукацыйным партале (<https://adu.by> / *Галоўная* / *Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя*).

Нагадваем, што ў вучэбных дапаможніках вучэбна-метадычнага комплексу «Мае першыя ўрокі» прадстаўлены змест як для выхаванцаў старэйшых груп ад 5 да 6 гадоў, так і для выхаванцаў старэйшых груп ад 6 да 7 гадоў. У сувязі з гэтым выдача другога камплекта вучэбных дапаможнікаў выхаванцам старэйшай групы ад 6 да 7 гадоў на другім годзе навучання не прадугледжана – выкарыстоўваюцца раней набытыя вучэбныя дапаможнікі.

Звяртаем асаблівую ўвагу, што ў адпаведнасці з Кодэксам у адукацыйным працэсе могуць выкарыстоўвацца толькі вучэбныя выданні, афіцыйна зацверджаныя або дапушчаныя ў якасці адпаведнага віду вучэбнага выдання Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь або рэкамендаваныя дзяржаўнай установай адукацыі «Акадэмія адукацыі» (далей – вучэбныя выданні).

Выкарыстоўваць у адукацыйным працэсе навучальныя выданні, якія не маюць адпаведнага грыфа (у тым ліку і працоўныя сшыткі, вучэбныя наглядныя дапаможнікі і інш.), катэгарычна забаронена.

З мэтай папулярызацыі і павышэння прэстыжу рабочых прафесій у рамках ранняй прафесійнай арыентацыі дзяцей дашкольнага ўзросту выдавецтвам «Адукацыя і выхаванне» падрыхтавана серыя выданняў «Славим Родину трудом» (аўтары – С. А. Штабінская, Н. А. Паддубская). Выданні серыі («Кто нам строит новый дом?», «Кто нам шьет одежду?»),

«Кто нас учит?», «Кто выращивает цветы?», «Кто еду готовит нам?», «Кто чинит автомобили?») могуць быць выкарыстаны педагогічнымі работнікамі ў адукацыйным працэсе ўстановаў адукацыі ў спецыяльна арганізаванай (гульня, занятак) і нерэгламентаванай дзейнасці выхаванцаў, а таксама бацькамі (законнымі прадстаўнікамі) выхаванцаў ва ўмовах сямейнага выхавання.

У адпаведнасці з артыкулам 39 Кодэкса карыстанне **вучэбнымі дапаможнікамі** навучэнцамі ва ўстановах адукацыі можа быць платным і бясплатным. Асобы, якія засвойваюць змест адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, на час атрымання адукацыі забяспечваюцца вучэбнымі дапаможнікамі ўстановамі адукацыі за плату.

Кодэксам прадугледжаны дыферэнцаваныя льготы для асобных катэгорый грамадзян пры аплаце за карыстанне вучэбнымі дапаможнікамі (зніжэнне на 50 працэнтаў або вызваленне ад аплаты) ва ўстановах адукацыі.

Кіраўнікам устаноў адукацыі неабходна звярнуць асаблівую ўвагу на своечасовасць прадастаўлення (да 15 жніўня) законнымі прадстаўнікамі выхаванцаў, якія маюць права на бясплатнае карыстанне вучэбнымі дапаможнікамі альбо зніжэнне платы за карыстанне імі, адпаведных дакументаў.

Пры адлічэнні з установы адукацыі выхаванцаў, якія засвойваюць змест адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, па ініцыятыве законнага прадстаўніка непаўналетняга навучэнца, які жадае атрымаць дашкольную адукацыю ў іншай установе адукацыі, вучэбныя дапаможнікі перадаюцца яго законнаму прадстаўніку.

Звяртаем увагу, што дзяржаўным прадпрыемствам «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне» арганізаваны выпуск серыі навукова-метадычных часопісаў «У дапамогу педагогу» (<https://www.aiv.by/ru/nashi-zhurnaly.html>). У часопісах публікуюцца матэрыялы эфектыўнага педагогічнага вопыту, у тым ліку па выкарыстанні сучасных тэхналогій, арганізацыі даследчай і праектнай дзейнасці, а таксама растлумачваюцца аспекты нарматыўных прававых актаў і інш.

У пераліку часопісаў дадзенай серыі – навукова-метадычны часопіс «Пралеска», які аказвае тэарэтычную і метадычную дапамогу педагогічным работнікам устаноў адукацыі. На яго старонках публікуюцца новыя нарматыўныя прававыя акты і інструктыўна-метадычныя матэрыялы, матэрыялы мерапрыемстваў па пытаннях дашкольнай адукацыі, эфектыўнага вопыту кіраўніцкай дзейнасці, сучасныя формы метадычнай работы, тэхналогіі і методыкі навучання, развіцця і выхавання дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту, канспекты заняткаў (гульняў), сцэнарыі святаў, іншых мерапрыемстваў з выкарыстаннем сучасных інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, электронных сродкаў навучання. Часопіс выходзіць таксама ў электронным фармаце.

4.7.1. Вядзенне дакументаў, звязаных з улікам вучэбных выданняў. Звяртаем асабліваю ўвагу, што ва ўстанове адукацыі ў абавязковым парадку павінны весціся спісы рэкамендаваных Міністэрствам адукацыі падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, іншых вучэбных выданняў, выданняў, тэрмін захоўвання якіх складае адзін год, а таксама звестак аб наяўнасці вучэбных выданняў і іншых сродкаў навучання, неабходных для арганізацыі адукацыйнага працэсу ва ўстановах адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, тэрмін захоўвання якіх складае тры гады (пункты 267, 325 Пераліку дакументаў, якія ўтвараюцца ў працэсе дзейнасці Міністэрства адукацыі, структурных падраздзяленняў абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў сферы адукацыі і дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі, дзяржаўных арганізацый, падпарадкаваных Міністэрству адукацыі, з указаннем тэрмінаў захоўвання дакументаў (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 28 лістапада 2022 г. № 450 (у рэдакцыі пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 27 лютага 2023 г. № 55)).

Форма вядзення дадзеных дакументаў названым нарматыўным прававым актам не ўстаноўлена.

Ва ўстановах адукацыі (метадычным кабінете, групавых памяшканнях, кабінетах музычных кіраўнікоў, кіраўнікоў фізічнага выхавання, настаўнікаў-дэфекталагаў, педагогаў-псіхолагаў і інш.) можа весціся анатаваны ўлік забяспечанасці вучэбнымі выданнямі. Яго прыкладная форма размешчана на нацыянальным адукацыйным партале (<https://adu.by/> / Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя).

4.7.2. Спісанне вучэбных выданняў. Спісанне вучэбных выданняў арганізуе асоба, адказная за працу з кніжным фондам, прызначаная загадам кіраўніка ўстановы адукацыі.

Спісанне вучэбных выданняў ажыццяўляецца на падставе **акта на выключэнне** (размешчаны на нацыянальным адукацыйным партале: <https://adu.by/> / Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя / Прыкладныя формы актаў спісання) у наступных выпадках:

- заканчэнне тэрмінаў выкарыстання вучэбных выданняў;
- перадача вучэбных выданняў у іншую ўстанову адукацыі;
- страта вучэбных выданняў;
- дэфектнасць (выдавецкі брак).

У акце ўказваецца толькі адна з пералічаных прычын.

Навучальныя дапаможнікі (рабочыя сшыткі вучэбна-метадычнага комплексу «Мае першыя ўрокі»), якія выкарыстоўваюцца ў адукацыйным працэсе ў старэйшых групках (ад 5 да 7 гадоў), застаюцца ў выхаванцаў і

спісваюцца пасля заканчэння навучальнага года, на працягу якога яны выкарыстоўваліся, з указаннем прычыны: «перадача ў карыстанне выхаванцам».

Спісанне ажыццяўляецца штогод.

У акце ўказваюцца назва дапаможніка, год выдання, цана аднаго асобніка, колькасць дапаможнікаў, якія спісваюцца, і агульная сума.

Акт на выключэнне складаецца ў двух экзэмплярах, зацвярджаецца кіраўніком установы адукацыі і ўзгадняецца са спецыялістам структурнага падраздзялення гарадскога, раённага выканаўчага камітэта, мясцовай адміністрацыі раёна ў гарадах, які ажыццяўляе дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў сферы адукацыі, на тэрыторыі якога знаходзіцца ўстанова адукацыі.

Адзін асобнік акта застаецца ва ўстанове адукацыі, другі здаецца ў структурнае падраздзяленне Цэнтра па забеспячэнні дзейнасці бюджэтных арганізацый гарадскога, раённага выканаўчага камітэта, мясцовай адміністрацыі раёна ў горадзе (далей – Цэнтр па забеспячэнні дзейнасці), на тэрыторыі якога знаходзіцца ўстанова адукацыі.

Перадача ўстановай адукацыі вучэбных дапаможнікаў у іншую ўстанову адукацыі ажыццяўляецца на падставе **акта аб прыёме–перадачы** (размешчаны на нацыянальным адукацыйным партале: <https://adu.by/> [Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя / Прыкладныя формы актаў спісання](https://adu.by/Галоўная/Адукацыйны_працэс.2024/2025_навучальны_год/Дашкольная_адукацыя/Прыкладныя_формы_актаў_спісання)), які зацвярджаецца кіраўнікамі абодвух устаноў адукацыі, складаецца ў трох экзэмплярах (па адным экзэмпляры застаецца ва ўстановах адукацыі, трэці здаецца ў структурнае падраздзяленне Цэнтра па забеспячэнні дзейнасці). На падставе дадзенага акта ўстановы адукацыі, якая перадае вучэбныя дапаможнікі, здымае іх з балансу, а ўстанова адукацыі, якая атрымлівае вучэбныя дапаможнікі, прымае іх на баланс.

У выпадку арганізацыі атрымання, выдачы і спісання вучэбных выданняў (рабочыя сшыткі вучэбна-метадычнага комплексу «Мае першыя ўрокі») на ўзроўні раёна (горада) неабходная дакументацыя афармляецца Цэнтрам па забеспячэнні дзейнасці.

Варыянты прыкладных форм актаў на спісанне вучэбных выданняў размешчаны на нацыянальным адукацыйным партале ([https://adu.by/Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя / Прыкладныя формы актаў спісання](https://adu.by/Галоўная/Адукацыйны_працэс.2024/2025_навучальны_год/Дашкольная_адукацыя/Прыкладныя_формы_актаў_спісання)).

5. Стварэнне бяспечных умоў пры арганізацыі адукацыйнага працэсу

Падпунктам 4.5 пункта 4 артыкула 19 Кодэкса вызначана, што стварэнне бяспечных умоў пры арганізацыі адукацыйнага працэсу з'яўляецца абавязкам установы адукацыі.

Права навучэнцаў на ахову жыцця і здароўя падчас адукацыйнага працэсу рэгламентавана падпунктам 1.8 пункта 1 артыкула 30 Кодэкса.

З гэтымі мэтамі пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 3 жніўня 2022 г. № 227 зацверджаны Правілы бяспекі арганізацыі адукацыйнага працэсу пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі (далей – Правілы), Правілы расследавання і ўліку няшчасных выпадкаў, якія адбыліся з навучэнцамі пры засваенні зместу адукацыйных праграм, з выхаванцамі пры рэалізацыі праграм выхавання (размешчаны на Інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/normativnye-pravovye-akty>), нацыянальным адукацыйным партале: <https://adu.by/> / *Галоўная / Нарматыўныя прававыя дакументы*).

За стварэнне здаровых і бяспечных умоў пры арганізацыі адукацыйнага працэсу ва ўстанове адукацыі кіраўнік установы адукацыі, педагагічныя работнікі нясуць персанальную адказнасць у адпаведнасці з палажэннямі Адзінага кваліфікацыйнага даведніка пасад служачых «Пасады служачых, занятых у адукацыі» (выпуск 28), зацверджанага пастановай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь ад 29 ліпеня 2020 г. № 69 (далей – АКДПС). Дадзеная норма павінна быць у абавязковым парадку замацавана ў службовых інструкцыях педагагічных работнікаў.

Звяртаем увагу, што згодна з Правіламі ва ўстанове адукацыі ў абавязковым парадку распрацоўваецца і зацвярджаецца кіраўніком Інструкцыя аб прапускным рэжыме, якая ўключае:

рэжым працоўнага часу для работнікаў установы адукацыі, вызначаны правіламі ўнутранага працоўнага распарадку або графікам работ (зменнасці);

парадак допуску ў будынак установы адукацыі педагагічных і іншых работнікаў, якія навучаюцца і іх законных прадстаўнікоў, прадстаўнікоў абслуговых арганізацый, іншых асоб;

пералік прадметаў і рэчываў, забароненых да захоўвання і выкарыстання навучэнцам падчас знаходжання ва ўстанове адукацыі, і парадак давядзення яго да ведама законных прадстаўнікоў навучэнца;

парадак руху транспарту на тэрыторыі ўстановы адукацыі;

вызначэнне і абсталяванне спецыяльных месцаў для складавання матэрыяльных каштоўнасцей, а таксама захоўвання асабістых рэчаў работнікаў, навучэнцаў;

агароджу, асвятленне і абзначэнне месцаў, небяспечных для здароўя і жыцця людзей.

Звяртаем увагу на захаванне парадку першачарговых дзеянняў педагогічных работнікаў пры траўміраванні навучэнцаў, вызначанага пунктам 6 правілаў расследавання і ўліку няшчасных выпадкаў, якія адбыліся з навучэнцамі пры засваенні зместу адукацыйных праграм, з выхаванцамі пры рэалізацыі праграм выхавання:

прадухіленне ўздзеяння траўміруючых фактараў на навучэнца (выхаванца), які атрымаў траўму;

аказанне пацярпеламу першай дапамогі;

выклік на месца здарэння медыцынскіх работнікаў;

дастаўка пацярпелага ў арганізацыю аховы здароўя (пры неабходнасці).

Інфармацыя аб няшчасным выпадку неадкладна даводзіцца да кіраўніка ўстанова адукацыі і законных прадстаўнікоў навучэнца.

У *абавязковым парадку* неабходна прадастаўляць у Міністэрства адукацыі інфармацыю за подпісам кіраўніка (намесніка кіраўніка) у тэрмін не пазней за адну гадзіну пасля надзвычайнай сітуацыі або размяшчэння ў сродках масавай інфармацыі, чатах у месенджарах і сацыяльных сетках і іншых крыніцах матэрыялаў аб экстранных і надзвычайных сітуацыях, няшчасных выпадках, правапарушэннях.

Нагадваем пра неабходнасць сістэматычна на пасяджэннях педагогічных саветаў устаноў адукацыі, калегій структурных падраздзяленняў гарадскіх, раённых, абласных (Мінскага гарадскога) выканаўчых камітэтаў, мясцовых адміністрацый раёнаў у гарадах, якія ажыццяўляюць дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў сферы адукацыі (далей – органаў кіравання адукацыяй), аналізаваць і ўстараняць прычыны атрымання траўм выхаванцамі ва ўстановах адукацыі; на пастаяннай аснове, не радзей аднаго разу ў паўгоддзе, разглядаць пытанні стану траўматызму выхаванцаў і забеспячэння бяспекі іх жыццядзейнасці, прафілактыкі гвалту ў дачыненні да загадзя непаўналетніх, супрацьпраўных паводзін работнікаў сістэмы дашкольнай адукацыі ва ўстанове адукацыі; планаваць і праводзіць мерапрыемствы з улікам распрацаваных рэгіянальных міжведамасных комплексаў першачарговых мер па прафілактыцы і папярэджанні траўматызму навучэнцаў ва ўстановах адукацыі.

З гэтымі мэтамі структурным падраздзяленням абласных (Мінскага гарадскога) выканаўчых камітэтаў, гарадскіх раённых выканаўчых камітэтаў, мясцовых адміністрацый раёнаў у гарадах, якія ажыццяўляюць

дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў сферы адукацыі, педагагічным работнікам устаноў адукацыі неабходна:

забяспечыць асаблівы кантроль за выкананнем патрабаванняў нарматыўных прававых актаў, палажэнняў інструктыўна-метадычных пісем, рашэнняў калегій Міністэрства адукацыі ў частцы забеспячэння бяспечных умоў знаходжання навучэнцаў, выключэння магчымасці стварэння перадумоў для ўзнікнення надзвычайных сітуацый;

праводзіць на пастаяннай аснове сумесна з рэгіянальнымі ўпраўленнямі Міністэрства ўнутраных спраў, Міністэрства аховы здароўя семінары (іншыя практыка-арыентаваныя мерапрыемствы) для педагагічных работнікаў устаноў адукацыі па пытаннях прафілактыкі гвалту ў дачыненні да заведама непаўналетніх, супрацьпраўных паводзін работнікаў сістэмы дашкольнай адукацыі;

арганізоўваць правядзенне гутарак начальнікаў упраўленняў (аддзелаў) адукацыі (па адукацыі) рай(гар)выканкамаў з кіраўнікамі ўстаноў адукацыі па пытаннях практычнага забеспячэння прафілактыкі супрацьпраўных паводзін работнікаў, а таксама рэалізацыі мер абароны дзяцей ад гвалту;

абмежаваць доступ старонніх асоб на тэрыторыю і ў памяшканні ўстановы адукацыі, выключыць знаходжанне работнікаў, якія не ўдзельнічаюць непасрэдна ў арганізацыі адукацыйнага працэсу, у групавых памяшканнях, музычных і спартыўных залах, басейнах, магчымасць іх доступу да выхаванцаў установы адукацыі;

уклучаць у адпаведныя праграмы павышэння кваліфікацыі кіраўнікоў устаноў адукацыі, іншых катэгорый слухачоў пытання практычнага забеспячэння прафілактыкі супрацьпраўных паводзін работнікаў, а таксама рэалізацыі мер абароны дзяцей ад гвалту. Праводзіць такія мерапрыемствы не радзей аднаго разу ў паўгоддзе;

прымаць неадкладна адпаведныя меры рэагавання пры незабеспячэнні бяспечных умоў знаходжання выхаванцаў ва ўстанове адукацыі ў мэтах выключэння выпадкаў нядбалага стаўлення педагагічных і іншых работнікаў да сваіх службовых абавязкаў;

працягваць правядзенне мерапрыемстваў па ўмацаванні матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў адукацыі, у тым ліку абсталяванні сістэмамі бяспекі; стварэнні на базе ўстаноў адукацыі аўтапляцовак з дарожнай разметкай, аўтагарадкоў і інш.;

уклучаць пытанні фарміравання здаровага ладу жыцця, прафілактыкі вулічнага і бытавога траўматызму, бяспечных паводзін дзяцей на дарозе, вадзе і паблізу вадаёмаў, папярэджання пажараў, дарожна-транспартных здарэнняў з удзелам непаўналетніх у тэматычныя мерапрыемствы інфармацыйна-тлумачальнай і выхаваўча-прафілактычнай накіраванасці з выхаванцамі і іх бацькамі (законнымі прадстаўнікамі), педагагічнымі

работнікамі. Мэтазгодным будзе ўдзел у падобных мерапрыемствах прадстаўнікоў сістэмы аховы здароўя, органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду, упраўленняў (аддзелаў) унутраных спраў гарадскіх, раённых выканаўчых камітэтаў (мясцовых адміністрацый раёнаў у гарадах), іншых зацікаўленых;

размяшчаць у бацькоўскіх чатах у месенджарах і сацыяльных сетках тэматычныя агляды аб мерапрыемствах, якія праводзяцца па пытаннях фарміравання здаровага ладу жыцця, аховы жыцця і здароўя дзяцей, забеспячэння іх бяспечнай жыццядзейнасці, прафілактыцы дзіцячага траўматызму, аб адказнасці законных прадстаўнікоў выхаванцаў за пакіданне дзяцей без нагляду;

ажыццяўляць выпуск тэматычных брашур, памятак, буклетаў для выхаванцаў і іх законных прадстаўнікоў па ўказаных напрамках у рамках міжведамаснага ўзаемадзеяння;

асвятляць эфектыўны вопыт педагагічных работнікаў, бацькоў (законных прадстаўнікоў) выхаванцаў па ўказаных напрамках у сродках масавай інфармацыі.

У мэтах выхавання ў дзяцей дашкольнага ўзросту культуры бяспекі жыццядзейнасці ў 2024/2025 навучальным годзе запланавана правядзенне фестывалю «Бяспечнае дзяцінства» сярод устаноў адукацыі (пункт 25 Плана мерапрыемстваў па прававым выхаванні і асвеце грамадзян у 2024-2029 гг., зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 12 студзеня 2024 г. № 24). Парадак, тэрміны арганізацыі і правядзення этапаў дадзенага мерапрыемства вызначаны Інструкцыяй аб парадку правядзення фестывалю «Бяспечнае дзяцінства», зацверджанай пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь ад 5 верасня 2017 г. № 119/39 (у рэдакцыі пастановы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь ад 3 мая 2018 г. № 32/31).

Акцэнтуюем увагу, што для забеспячэння якаснага правядзення фестывалю на ўсіх яго этапах (раённым (гарадскім), абласным (Мінскім гарадскім), рэспубліканскім) неабходна арганізаваць адпаведную працу, у тым ліку інфармацыйна-тлумачальную, з усімі зацікаўленымі: педагагічнымі работнікамі і бацькамі (законнымі прадстаўнікамі) выхаванцаў устаноў адукацыі, аддзелаў (упраўленнямі) па надзвычайных сітуацыях і інш. Інфармацыя аб фестывалі «Бяспечнае дзяцінства» і адпаведныя матэрыялы размяшчаюцца на інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі

(<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/meropriyatiya-2024>;

нацыянальным адукацыйным партале: <https://adu.by/> Галоўная /

Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя / Мерапрыемствы).

Мяркуем мэтазгодным арганізаваць асвятленне адпаведных этапаў фестывалю на сайтах устаноў адукацыі, упраўленняў (аддзелаў) адукацыі (па адукацыі) аблвыканкамаў, камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама. Пры адсутнасці ва ўстанове адукацыі сайта забеспячэнне доступу да адпаведных матэрыялаў ажыццяўляецца з дапамогай іх размяшчэння на інфармацыйных стэндах ці іншымі спосабамі.

У адпаведнасці з абзацам трэцім пункта 2 дадатку да пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 30 снежня 2013 г. № 1164 (у рэдакцыі пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 28 ліпеня 2021 г. № 430) установы дашкольнай адукацыі адносяцца да ліку аб'ектаў, якія падлягаюць абавязковаму абсталяванню сродкамі сістэмы відэаназірання за станам грамадскай бяспекі. Асноўнай задачай сістэмы відэаназірання з'яўляецца кантроль за станам грамадскай бяспекі ў інтарэсах забеспячэння грамадскага парадку, прафілактыкі, выяўлення (раскрыцця) і спынення правапарушэнняў, расследавання злачынстваў, а таксама папярэджання і ліквідацыі надзвычайных сітуацый (пункт 3 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 28 лістапада 2013 г. № 527 «Аб пытаннях стварэння і прымянення сістэмы відэаназірання ў інтарэсах забеспячэння грамадскага парадку» (у рэдакцыі Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 25 лютага 2022 г.)).

5.1. Забеспячэнне псіхалагічнай бяспекі выхаванцаў ва ўстановах адукацыі. Звяртаем асаблівую ўвагу, што педагагічныя работнікі ў сваёй дзейнасці павінны кіравацца правіламі педагагічных работнікаў, зацверджанымі загадам Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 10 чэрвеня 2022 г. № 401 (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/aktualno>).

Абавязковымі для выканання педагагічнымі работнікамі з'яўляюцца прававыя, маральныя і этычныя нормы, павага гонару і годнасці навучэнцаў і іншых удзельнікаў адукацыйнага працэсу.

Адной з функцый устаноў адукацыі у адпаведнасці з Палажэннем аб установе дашкольнай адукацыі (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 4 жніўня 2022 г. № 230), Палажэннем аб спецыяльным дзіцячым садку (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 30 чэрвеня 2023 г. № 183) з'яўляецца забеспячэнне сацыяльна-педагагічнай падтрымкі выхаванцаў і аказанне ім псіхалагічнай дапамогі.

Сацыяльна-педагагічная падтрымка навучэнцаў і аказанне ім псіхалагічнай дапамогі ва ўстановах адукацыі павінны ажыццяўляцца ў адпаведнасці з Інструкцыяй аб парадку сацыяльна-педагагічнай падтрымкі навучэнцаў і аказання ім псіхалагічнай дапамогі (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 20 верасня 2022 г. № 328). Аказанне

псіхалагічнай дапамогі навучэнцам ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым Законам Рэспублікі Беларусь ад 1 ліпеня 2010 г. № 153-З «Аб аказанні псіхалагічнай дапамогі».

Ва ўстанове адукацыі неабходна стварыць умовы, якія забяспечваюць псіхалагічную бяспеку, якая характарызуецца адсутнасцю негатыўных умоў для псіхічнага развіцця і выключае ўнутраныя і знешнія пагрозы псіхічнаму здароўю дзіцяці як ва ўстанове дашкольнай адукацыі, так і па-за ім.

Выхавальнікі дашкольнай адукацыі і іншыя педагагічныя работнікі павінны звяртаць увагу на неабгрунтаваныя змены ў эмацыянальных і паводніцкіх рэакцыях дзіцяці (пераменлівы фон настрою, прыніжаная самаацэнка, падвышаная трывожнасць, агрэсіўнасць, неадэкватныя сюжэты ролевых гульняў і інш.). У выпадку падазрэння на наяўнасць фактараў, якія негатыўна ўплываюць на псіхічны дабрабыт выхаванцаў, педагагічныя работнікі абавязаны неадкладна паведаміць кіраўніцтву ўстановы адукацыі.

Педагагічныя работнікі павінны выкарыстоўваць у адукацыйным працэсе псіхалагічныя веды, накіраваныя на вырашэнне канфліктных сітуацый, стварэнне спрыяльнага псіхалагічнага клімату ў дзіцячых калектывах.

Педагогам-псіхолагам устаноў адукацыі неабходна ажыццяўляць сваю дзейнасць у цесным кантакце з выхавацелямі дашкольнай адукацыі і іншымі педагагічнымі работнікамі, сістэматычна ўключаюцца ў працу груп установы адукацыі для рэалізацыі комплексу мерапрыемстваў, накіраваных на псіхалагічную асвету суб'ектаў адукацыйных адносін.

Дзейнасць педагогаў-псіхолагаў таксама павінна быць накіравана:

на своєчасовае папярэджанне магчымых парушэнняў у станаўленні і развіцці асобы навучэнцаў і міжасобасных адносін;

папярэджанне і вырашэнне канфліктных сітуацый у калектыве непаўналетніх;

узаемадзеянне з бацькамі (законнымі прадстаўнікамі) навучэнцаў па пытаннях фарміравання навыкаў міжасобасных зносін у дзяцей дашкольнага ўзросту, захавання іх жыцця і здароўя.

З мэтай ранняга выяўлення сітуацый, якія негатыўна ўплываюць на псіхічнае здароўе непаўналетніх, педагогу-псіхолагу варта пры неабходнасці прымаць удзел у першасным знаёмстве дзіцяці і яго бацькоў (законных прадстаўнікоў) з установай адукацыі для больш поўнага вывучэння дзіцяці і ўмоў сямейнага выхавання. Мэтазгодна прадугледзець прысутнасць педагогаў-псіхолагаў на сумоўі кіраўнікоў установы адукацыі з прэтэндэнтамі на вакантныя пасады педагагічных работнікаў.

Ва ўстановах адукацыі неабходна сістэматычна праводзіць з усімі суб'ектамі адукацыйных адносін інфармацыйна-асветніцкія

мерапрыемствы па пытаннях стварэння атмасферы нецярпімасці да ўсіх праяў жорсткасці і гвалту ў адносінах да дзяцей, прафілактычныя мерапрыемствы, накіраваныя на своечасовае папярэджанне магчымых парушэнняў у станаўленні і развіцці асобы непаўналетняга і міжасобасных адносінах (загад Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 15 лютага 2018 г. № 119а «Аб мерах, накіраваных на прафілактыку здзяйснення злачынстваў ва ўстановах адукацыі ў дачыненні да навучэнцаў»). Звяртаем увагу на неабходнасць няўхільнага прытрымлівання алгарытму інфармавання педагогічнымі работнікамі бацькоў, апекуноў, папярэжальцаў навучэнцаў і (або) супрацоўнікаў унутраных спраў аб наяўнасці прыкмет гвалту ў дачыненні да непаўналетніх, асноўнай мэтай якога з'яўляецца своечасовая дапамога ў рэабілітацыі непаўналетніх, якія падвергліся гвалту.

Звяртаем увагу, што ў мэтах аказання псіхалага-педагогічнай і метадычнай падтрымкі цэнтрам сучасных метадык дашкольнай адукацыі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» ажыццяўляецца рэалізацыя праграм псіхалага-педагогічнай і метадычнай падтрымкі, а таксама кансультацыйнай дапамогі педагогічным работнікам, бацькам (законным прадстаўнікам) дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту, у тым ліку з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця (<https://preschool-centr.bspu.by/moodle>).

6. Стварэнне развіццёвага прадметна-прасторавага асяроддзя

Развіццёвае прадметна-прасторавае асяроддзе ва ўстанове адукацыі арганізуецца з улікам патрабаванняў адукацыйнага стандарту дашкольнай адукацыі, вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, пералікаў і норм забеспячэння спартыўным інвентаром і абсталяваннем (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 2014 г. № 105), узроставых і індывідуальных асаблівасцей дзяцей, матэрыяльных і архітэктурна-прасторовых асаблівасцей памяшканняў і тэрыторыі ўстановы адукацыі, іншых нарматыўных прававых і тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

Пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 9 красавіка 2024 г. № 41 распрацаваны і зацверджаны пералік мэблі, інвентару і сродкаў навучання, неабходных для арганізацыі адукацыйнага працэсу пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, адукацыйных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі (далей – пералік). Абнаўленне і развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць праграму дашкольнай адукацыі, пры арганізацыі адукацыйнага працэсу ў адпаведнасці са зместам пераліку дазваляе:

напоўніць развіццёвае прадметна-прасторавае асяроддзе неабходным сучасным абсталяваннем, сродкамі навучання, мэбляй;

стварыць умовы для арганізацыі якаснага і бяспечнага адукацыйнага працэсу з мэтай рознабаковага развіцця асобы дзіцяці, у тым ліку з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця ў адпаведнасці з іх станам здароўя і пазнавальнымі магчымасцямі;

улічваць ўзроставыя і індывідуальныя асаблівасці выхаванцаў.

Звяртаем увагу, што аснашчэнне сучасным надворным абсталяваннем устаноў адукацыі з'яўляецца адным з мерапрыемстваў Комплексу мерапрыемстваў па рэалізацыі рэспубліканскага плана мерапрыемстваў па правядзенні ў 2024 годзе Года якасці, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 16 студзеня 2024 г. № 41 (загад Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 5 лютага 2024 № 42).

У адукацыйным працэсе не павінны выкарыстоўвацца гульні (цацкі), якія:

носяць відавочны асацыяльны характар (зомбі, монстры і інш.);

прыніжаюць чалавечую годнасць ці абражаюць рэлігійныя пачуцці;

правакуюць дзіця на агрэсіўныя і амаральныя дзеянні, гвалт, праявы жорсткасці, патэнцыйна небяспечныя ўчынкі, выклікаюць цікавасць да пытанняў, якія выходзяць за рамкі яго ўзроставай кампетэнцыі, фарміруюць грэблівае і негатыўнае стаўленне да расавых асаблівасцей і фізічных недахопаў дзяцей і дарослых;

утрымліваюць грубы натуралізм, у тым ліку сексуальнага кантэксту, які выходзіць за рамкі ўзроставай кампетэнцыі дзіцяці;

выклікаюць нездаровую цікавасць да азартных гульняў дарослых, якая пасля можа развіцца ў гульняманію;

могуць прывесці да з'яўлення ў дзяцей моцнага страху, панікі і (або) спадарожных ім негатыўных псіхічных станаў (прыгнечанасці, трывожнасці, дэпрэсіі);

фарміруюць скажоныя сацыяльныя арыентацыі і ўстаноўкі і інш.

Заснавальнікі і кіраўнікі ўстановы адукацыі павінны забяспечваць на пастаяннай аснове абнаўленне і развіццё яго матэрыяльна-тэхнічнай базы. З гэтай мэтай у 2024/2025 навучальным годзе неабходна працягваць:

рэалізацыю ў поўным аб'ёме тэрытарыяльных планаў мерапрыемстваў па мадэрнізацыі ўстаноў адукацыі на 2021–2025 гады для напаўнення развіццёвага прадметна-прасторавага асяроддзя неабходным сучасным абсталяваннем (надворным і іншым), сродкамі навучання з улікам узроставых і індывідуальных асаблівасцей выхаванцаў, стану іх здароўя і пазнавальных магчымасцей;

правядзенне мерапрыемстваў па стварэнні даступнага асяроддзя жыццядзейнасці ва ўстановах адукацыі з улікам комплекснага падыходу. Пры стварэнні даступнага асяроддзя варта кіравацца Правіламі

забеспячэння даступнасці для інвалідаў аб'ектаў сацыяльнай, транспартнай і вытворчай інфраструктуры, транспартных сродкаў і аказваемых паслуг, ацэнкі ўзроўню іх даступнасці, зацверджанымі пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 21 лістапада 2022 г. № 796; спецыфічнымі санітарна-эпідэміялагічнымі патрабаваннямі да зместу і эксплуатацыі ўстаноў адукацыі (далей – ССЭП), зацверджанымі пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 7 жніўня 2019 г. № 525 (у рэдакцыі пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 12 ліпеня 2024 г. № 502) (дадатак 3); будаўнічымі нормамаі СН 3.02.12-2020 «Асяроддзе пражывання для фізічна аслабленых асоб», зацверджанымі пастановай Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Рэспублікі Беларусь ад 13 лістапада 2020 г. № 6.

7. Выхаваўчая работа ва ўстанове адукацыі

У адпаведнасці з Кодэксам выхаванне навучэнцаў грунтуецца на агульначалавечых, гуманістычных каштоўнасцях, культурных і духоўных традыцыях беларускага народа, дзяржаўнай ідэалогіі, адлюстроўвае інтарэсы асобы, грамадства і дзяржавы, што і вызначае прыярытэты яго ажыццяўлення. Асноўныя напрамкі выхаваўчай работы вызначаны ў Канцэпцыі бесперапыннага выхавання дзяцей і вучнёўскай моладзі (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 2015 г. № 82); Праграме бесперапыннага выхавання дзяцей і вучнёўскай моладзі на 2021–2025 гг. (пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2020 г. № 312); Праграме патрыятычнага выхавання насельніцтва Рэспублікі Беларусь на 2022–2025 гады (пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 29 снежня 2021 г. № 773) і іншых нарматыўных прававых актах.

Выхаваўчая работа павінна ажыццяўляцца ў адпаведнасці з асноўнымі складнікамі выхавання, прадстаўленымі ў адукацыйным стандарце дашкольнай адукацыі, у працэсе рэалізацыі зместу вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі ў кожнай узроставай групе выхаванцаў як у спецыяльна арганізаванай, так і ў нерэгламентаванай дзейнасці. Выхаваўчую работу ў межах сваіх службовых абавязкаў ажыццяўляюць усе педагогічныя работнікі ўстаноў адукацыі.

Пры планаванні работы мэтазгодна забяспечыць інтэграцыю задач розных складнікаў выхавання, пераамясць у рабоце ўсіх спецыялістаў у гэтым напрамку. Мерапрыемствы выхаваўчай работы павінны прадугледжваць магчымасць роўнага доступу для ўсіх выхаванцаў з улікам разнастайнасці асаблівых індывідуальных адукацыйных патрэб і індывідуальных магчымасцей кожнага дзіцяці на аснове забеспячэння прынцыпу інклюзіі ў адукацыі.

8. Планавање дзейнасці ўстаноў адукацыі

У адпаведнасці з пастаўленымі задачамі гадавы план можа ўключаць ў сябе наступныя структурныя кампаненты.

1. Аналіз работы за папярэдні год, задачы на будучы год. Эфектыўнасць планавання шмат у чым залежыць ад якаснага аналізу выканання плана за папярэдні год, на аснове якога вызначаюцца задачы на наступны год (2–3 задачы). Ва ўстановах адукацыі, якія маюць 1–3 узроставыя групы, можа быць запланавана адна задача.

Асноўнымі патрабаваннямі да аналізу работы ўстановы адукацыі могуць выступаць выразнасць пабудовы па блоках (раздзелах) плана; лагічная паслядоўнасць выкладання матэрыялу; аргументаванасць, параўнанне з папярэднім навучальным годам; дакладнасць ацэнак, якія выключаюць суб'ектыўзм; доказнасць вывадаў; канкрэтнасць і абгрунтаванасць прапаноў; магчымае прымяненне ілюстрацыйных матэрыялаў (графікі, табліцы, дыяграмы і інш.).

2. Арганізацыйна-педагагічныя мерапрыемствы: арганізацыя адукацыйнай дзейнасці, якую прадастаўляе ўстанова адукацыі; фарміраванне і абсталяванне развіццёвага прадметна-прасторавага асяроддзя; узаемадзеянне з зацікаўленымі органамі і арганізацыямі; перыядычнасць павышэння кваліфікацыі педагагічных работнікаў; арганізацыя дзейнасці педагагічных саветаў і інш.

3. Работа з педагагічнымі работнікамі: формы павышэння прафесійнага ўзроўню педагагічных работнікаў у міжкурсавай перыяд; дыягнастычная работа; падрыхтоўка да атэстацыі педагагічных работнікаў; вывучэнне, абагульненне, укараненне, распаўсюджванне эфектыўнага педагагічнага вопыту; самаадукацыя педагагічных работнікаў; эксперыментальная (інавацыйная) дзейнасць педагагічнага калектыву і інш.

4. Выхаваўчая работа: мерапрыемствы з удзелам выхаванцаў з улікам асноўных складнікаў працэсу выхавання, вызначаных адукацыйным стандартам дашкольнай адукацыі (правядзенне конкурсаў, выстаў, экскурсій, фізкультурна-аздараўленчых мерапрыемстваў і г. д.).

5. Псіхалага-педагагічнае і медыцынскае суправаджэнне адукацыйнага працэсу: формы работы педагога-псіхолога, медыцынскіх работнікаў, педагога сацыяльнага.

6. Узаемадзеянне з сям'ямі выхаванцаў: формы работы па павышэнні псіхалага-педагагічнай кампетэнтнасці законных прадстаўнікоў непаўналетніх, уключэнні іх у адукацыйны працэс.

7. Узаемадзеянне з установамі агульнай сярэдняй адукацыі: формы работы з удзельнікамі адукацыйнага працэсу па забеспячэнні пераемнасці дашкольнай адукацыі і I ступені агульнай сярэдняй адукацыі, у тым ліку ў

частцы гатоўнасці выхаванцаў да навучання на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі.

8. Арганізацыя дзейнасці ўстановаў адукацыі ў летні перыяд: мерапрыемствы па падрыхтоўцы ўстановаў адукацыі да дзейнасці ў летні перыяд, формы работы з удзельнікамі адукацыйнага працэсу з улікам палажэнняў інструктыўна-метадычнага пісьма Міністэрства адукацыі «Аб арганізацыі дзейнасці ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі, адукацыйную праграму спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, адукацыйную праграму спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі для дзяцей з інтэлектуальнай недастатковасцю, у летні перыяд», зацверджанага намеснікам Міністра адукацыі 29 мая 2023 г., патрабаванняў Правіл, іншых нарматыўных прававых і тэхнічных нарматыўных прававых актаў, лакальных прававых актаў.

9. Кантроль: віды і змест кантролю.

10. Адміністрацыйна-гаспадарчая дзейнасць: работа па ўмацаванні матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстановаў адукацыі (набыццё сродкаў навучання, спартыўнага інвентару, тэхналагічнага абсталявання, правядзенне рамонтных работ і г. д.).

Падчас распрацоўкі плана вызначаюцца форма работы і тэма (або змест) у адпаведнасці з раздзелам. У прапанаваную структуру плана могуць уносіцца змены і дапаўненні з улікам умоў, спецыфікі дзейнасці ўстановаў адукацыі.

Гадавы план работы ўстановаў адукацыі пасля разгляду на пасяджэнні педагагічнага савета зацвярджаецца кіраўніком установы.

Ва ўстановах агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі, планаванне работы на навучальны год па ўсіх напрамках сваёй дзейнасці ажыццяўляецца як на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі, так і на ўзроўні дашкольнай адукацыі.

Напрамкі дзейнасці вызначаюцца з улікам спецыфікі канкрэтнай ўстановаў адукацыі і адлюстроўваюцца ў кожным раздзеле плана на навучальны год. Напрыклад, забеспячэнне пераемнасці дашкольнай адукацыі і I ступені агульнай сярэдняй адукацыі; арганізацыя работы з выхаванцамі ў летні аздарэўленчы перыяд і інш.

8.1. План рэалізацыі адукацыйнага працэсу ў групах ранняга і дашкольнага ўзросту. План рэалізацыі адукацыйнага працэсу ў групах ранняга і дашкольнага ўзросту можа ўключаць наступныя структурныя кампаненты.

1. Задачы дзейнасці ўстановаў адукацыі на навучальны год (плануюцца на навучальны год).

2. Навукова-метадычнае забеспячэнне: пералік вучэбных выданняў (плануецца на навучальны год, магчыма актуалізацыя з улікам выпуску новых вучэбных выданняў).

3. Узаемадзеянне з сем'ямі выхаванцаў: формы і змест работы па павышэнні псіхалага-педагагічнай кампетэнтнасці законных прадстаўнікоў выхаванцаў (плануюцца на месяц).

Міністэрства адукацыі звяртае ўвагу на неабходнасць узмацнення ва ўстанове адукацыі інфармацыйна-растлумачальнай работы з законнымі прадстаўнікамі навучэнцаў па розных пытаннях у сферы адукацыі, пачынаючы з выхавацеля дашкольнай адукацыі ўзроставай групы, якую наведвае дзіця, да кіраўніка ўстановы адукацыі.

У адпаведнасці з пасадавымі абавязкамі, вызначанымі АКДПС, выхавацелі дашкольнай адукацыі павінны вывучаць умовы жыцця і выхавання дзяцей, а таксама планаваць, арганізоўваць і праводзіць выхаваўчую, адукацыйную і аздараўленчую работу, накіраваную на рознабаковае развіццё асобы дзіцяці ў адпаведнасці з яго ўзроставымі і індывідуальнымі магчымасцямі, здольнасцямі і патрэбамі пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, адукацыйных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі, праграмы выхавання і абароны правоў і законных інтарэсаў дзяцей, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы.

4. Індывідуальная работа з выхаванцамі: змест работы па адукацыйных галінах вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, вучэбных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі на аснове штодзённых назіранняў педагагічнага работніка і з улікам вынікаў дзіцячай дзейнасці (плануецца на месяц). Пры неабходнасці ўносяцца карэкцыйныя ўлікам штодзённых назіранняў педагагічнага работніка за якасцю засваення выхаванцамі зместу вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, вучэбных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі як у спецыяльна арганізаванай, так і нерэгламентаванай дзейнасці. Карэкцыйна-развіццёвая работа плануецца і ажыццяўляецца педагогам-псіхалагам, настаўнікам-дэфектолагам.

5. Загартоўванне: асноўныя віды загартоўвання з улікам прынцыпаў загартоўвання, узроставых асаблівасцей выхаванцаў, сезонных змен, умоў установы адукацыі (плануецца на цёплы / халодны перыяды).

6. Рухальная актыўнасць: змест мерапрыемстваў распарадку дня. Ранішняя гімнастыка (плануецца два разы на месяц: 1-ы комплекс – на першы-другі тыдні, 2-і комплекс – на трэці-чацвёрты тыдні); рухомыя гульні і фізічныя практыкаванні на 1-й і 2-й прагулках (плануюцца штотыдзень); актыўны адпачынак (формы арганізацыі фізкультурна-аздараўленчай дзейнасці плануецца на месяц з улікам узросту выхаванцаў

групы і вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, вучэбных праграм спецыяльнай адукацыі на ўзроўні дашкольнай адукацыі).

7. Спецыяльна арганізаваная дзейнасць, рэгламентаваная тыпавым вучэбным планам (гульня, заняткі), плануецца па адукацыйных галінах вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі на аснове раскладу гульняў, заняткаў на кожны дзень тыдня ў адпаведнасці з вучэбным планам установы адукацыі. Вызначаюцца тэма і мэта дзейнасці на працягу тыдня. У змест планавання ўключаюцца адукацыйная галіна і від заняткаў, тэма заняткаў, задачы, крыніцы планавання.

Планаванне спецыяльна арганізаванай дзейнасці ў рознаўзроставай групе ажыццяўляецца ў адпаведнасці з агульнымі патрабаваннямі, але мае асаблівасці. Пры планаванні франтальных форм работы варта ўлічваць адрозненне зместу (па ступені цяжкасці) і працягласці дзейнасці дзяцей кожнага ўзросту. Неабходна паказваць задачы ў дачыненні да кожнага ўзросту, прадугледзець дыферэнцаваныя заданні для дзяцей, у тым ліку заданні карэкцыйнай накіраванасці.

8. Нерэгламентаваная дзейнасць выхаванцаў (плануецца на кожны тыдзень месяца з улікам тэматыкі тыдня): віды дзіцячай дзейнасці (прадметная, пазнавальная практычная, зносіны, гульнявая, мастацкая і інш.). У змест планавання ўключаюцца форма работы, тэма і мэта.

Пры планаванні адукацыйнага працэсу ў групах ранняга ўзросту з мэтай якаснай рэалізацыі зместу вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі неабходна забяспечыць паўторнасць правядзення заняткаў.

9. Выкананне заканадаўства аб персанальных даных

Асаблівую ўвагу варта надаваць рэалізацыі патрабаванняў заканадаўства аб персанальных даных.

З улікам устаноўленых патрабаванняў заканадаўства аб персанальных даных і пазіцыі Нацыянальнага цэнтра абароны персанальных даных (далей – НЦАПД)¹ установам адукацыі ў сваёй дзейнасці неабходна:

1) прызначыць асобу, адказную за **ажыццяўленне ўнутранага кантролю за апрацоўкай персанальных даных**, унесці неабходныя дапаўненні/змены ў службовую інструкцыю гэтага работніка.

Канкрэтныя кваліфікацыйныя патрабаванні, што прад'яўляюцца да работнікаў, на якіх ускладаюцца функцыі спецыяліста, які ажыццяўляе ўнутраны кантроль за апрацоўкай персанальных даных, прадстаўлены ў АКДПС «Пасады служачых для ўсіх відаў дзейнасці» (выпуск 1), зацверджаным пастановай Міністэрства працы Рэспублікі Беларусь

¹ Пакрокавы алгарытм дзеянняў аператараў з неабходнымі тлумачэннямі размешчаны на афіцыйным сайце Нацыянальнага цэнтра абароны персанальных даных Рэспублікі Беларусь (далей – НЦАПД) у раздзеле «Метадалагічныя дакументы» і даступны па спасылцы <https://cpd.by/pravovaya-osnova/metodologicheskiye-dokumenty-rekomendatsii/>.

ад 30 снежня 1999 г. № 159. Прыкладная **службовая інструкцыя** спецыяліста па ўнутраным кантролі даступная для азнаямлення па спасылцы:

<https://cpd.by/dolzhnostnaja-instrukcija-specialistu-po-vnutrennemu-kontrolju-obrazec>;

2) распрацаваць і зацвердзіць **палажэнне аб арганізацыі ўнутранага кантролю за апрацоўкай персанальных даных** (прыкладная форма дакумента даступна па спасылцы: <https://cpd.by/porjadok-osushhestvlenija-vnutrennego-kontrolja-za-obrabotkoj-personalnyh-dannyh>);

3) скласці і падтрымліваць у актуальным стане рэестр апрацоўкі персанальных даных, распрацаваць і зацвердзіць дакументы, якія вызначаюць **палітыку ў дачыненні да апрацоўкі персанальных даных** (далей, калі не ўказана іншае, – Палітыка).

Па рашэнні аператара гэта можа быць адзін дакумент або некалькі (напрыклад, палітыка ў дачыненні да апрацоўкі персанальных даных у працоўных адносінах, пры відэаназіранні, на сайце і г. д.).

Прыкладныя формы рэестра апрацоўкі персанальных даных, палітыкі ў дзейнасці ўстанова адукацыі, палітыкі відэаназірання для ўстанова адукацыі, узгодненыя з НЦЗПД, накіраваныя ў адпаведныя структурныя падраздзяленні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія ажыццяўляюць функцыі кіравання ў сферы адукацыі, для даведзення да ведама зацікаўленых. Пералічаныя дакументы з'яўляюцца прыкладнымі, і пры іх выкарыстанні ўстановам адукацыі неабходна адаптаваць інфармацыю, якая змяшчаецца ў іх, у дачыненні да канкрэтнай установы з улікам магчымых асаблівасцей іх дзейнасці (у тым ліку ў частцы вызначэння прававых падстаў апрацоўкі персанальных даных, тэрмінаў іх захоўвання) і нарматыўнай прававой базы, якая рэгулюе дзейнасць гэтых устаноў.

Палітыка ў дачыненні да апрацоўкі cookie-файлаў распрацоўваецца ўстановамі адукацыі ва ўзаемадзеянні з арганізацыямі (асобамі), якія забяспечваюць тэхнічную падтрымку сайтаў устаноў адукацыі (ВЕБ-МАСТЕРСКАЯ.БЕЛ, Web.Perspective і інш.).

Рэкамендацыі па складанні дакумента, які вызначае палітыку аператара (упаўнаважанай асобы), размешчаны на афіцыйным сайце НЦАПД у раздзеле «Метадалагічныя дакументы» (<https://cpd.by/pravovaya-osnova/metodologicheskiye-dokumenty-rekomendatsii>).

Звяртаем увагу на неабходнасць размяшчэння Палітыкі на сайце ўстановы адукацыі на старонцы не ніжэй за другі ўзровень. Пры адсутнасці ва ўстановы адукацыі сайта ў сілу патрабаванняў пункта 4 артыкула 17 Закона Рэспублікі Беларусь ад 7 мая 2021 г. № 99-3 «Аб абароне персанальных даных» (далей – Закон) забеспячэнне неабмежаванага доступу да Палітыкі ажыццяўляецца шляхам яе размяшчэння на інфармацыйных стэндах або іншымі спосабамі;

4) распрацаваць і зацвердзіць парадак доступу да персанальных даных, у тым ліку тых, якія апрацоўваюцца ў інфармацыйным рэсурсе (сістэме);

5) унесці змены ў службовыя абавязкі асоб, якія апрацоўваюць персанальныя даныя.

Варта прадугледзець у службовых інструкцыях работнікаў, якія ажыццяўляюць апрацоўку персанальных даных (выхавацеляў дашкольнай адукацыі, педагогаў-псіхолагаў і інш.), абавязак «выконваць устаноўленыя заканадаўствам аб персанальных даных і лакальнымі прававымі актамі парадак апрацоўкі персанальных даных».

Пры неабходнасці пасадавыя абавязкі канкрэтных работнікаў (напрыклад, адказных за функцыянаванне інфармацыйнага рэсурсу (сістэмы)) у частцы рэалізацыі заканадаўства аб персанальных даных могуць быць дэталізаваны, у тым ліку зыходзячы са спосабаў арганізацыі аператарам выканання абавязкаў, прадугледжаных артыкулам 16 Закона.

У залежнасці ад працоўнай функцыі работніка ў яго службовую інструкцыю могуць быць уключаны абавязкі:

атрымліваць у неабходных выпадках згоду суб'екта персанальных даных на апрацоўку персанальных даных;

ажыццяўляць кантроль за адпаведнасцю тэрміну апрацоўкі персанальных даных заяўленым мэтам, спыняць апрацоўку персанальных даных, а таксама забяспечваць іх выдаленне або блакіраванне пры адсутнасці прававых падстаў для апрацоўкі персанальных даных;

забяспечваць прадастаўленне суб'ектам персанальных даных інфармацыі аб іх персанальных даных, а таксама аб прадастаўленні іх персанальных даных трэцім асобам, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных Законам і іншымі заканадаўчымі актамі;

забяспечваць доступ да персанальных даных ва ўстаноўленым парадку, весці ўлік такога доступу і выпадкаў прадастаўлення, распаўсюджвання персанальных даных трэцім асобам і да т. п.;

б) пазнаёміць работнікаў і іншых асоб, якія непасрэдна ажыццяўляюць апрацоўку персанальных даных ва ўстанове адукацыі, з палажэннямі заканадаўства аб персанальных даных;

7) запланаваць і арганізаваць навучанне асоб, адказных за ажыццяўленне ўнутранага кантролю за апрацоўкай персанальных даных, і асоб, якія непасрэдна ажыццяўляюць апрацоўку персанальных даных.

Патрабаванні да арганізацыі навучання па пытаннях абароны персанальных даных асобамі, адказнымі за ажыццяўленне ўнутранага кантролю за апрацоўкай персанальных даных, а таксама асобамі, якія непасрэдна ажыццяўляюць апрацоўку персанальных даных, устаноўлены Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 28 кастрычніка 2021 г. № 422 «Аб удасканаленні мер па абароне персанальных даных».

Таксама ўстановам адукацыі як аператарам неабходна забяспечыць рэалізацыю іншых арганізацыйных і тэхнічных мер, прадугледжаных Законам (напрыклад, распрацаваць форму згоды для выкарыстання ў выпадках, калі прававой падставай апрацоўкі выступае згода, арганізаваць фіксацыю і захоўванне інфармацыі аб прадастаўленні персанальных даных трэцім асобам (гэта могуць быць журналы, калі інфармацыя прадастаўлялася ў пісьмовым выглядзе, сістэма лагіравання ў інфармацыйным рэсурсе (сістэме)) і т. п.).

Прыкладныя формы пагадненняў, узгоднення з НЦАПД, накіраваны ў адпаведныя структурныя падраздзяленні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія ажыццяўляюць функцыі кіравання ў сферы адукацыі, для даведзення да ведама зацікаўленых.

Адказы на актуальныя пытанні абароны персанальных даных у сферы адукацыі размешчаны на афіцыйным сайце НЦАПД у раздзеле *Папулярнае на сайце / Адказы на пытанні / Апрацоўка персанальных даных у сферы адукацыі*, а таксама аператыўна размяшчаюцца НЦАПД у тэлеграм-канале канале «Цэнтр персанальных даных» (https://t.me/cpd_by).

Іншыя пытанні прымянення Закона растлумачаны ў пісьмах НЦАПД ад 24 жніўня 2022 г. № 05/196 і 17 сакавіка 2023 г. № 5-13/ 93, размешчаных на афіцыйным сайце НЦАПД у раздзеле «Метадалагічныя дакументы» (<https://cpd.by/pravovaya-osnova/metodologicheskiye-dokumenty-rekomendatsii>).

10. Асобныя аспекты функцыянавання афіцыйных сайтаў

Пры выкананні работ па распрацоўцы, суправаджэнні, эксплуатацыі і размяшчэнні афіцыйных інтэрнэт-сайтаў устаноў адукацыі варта забяспечыць няўхільнае выкананне патрабаванняў і рэкамендацый Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 1 лютага 2010 г. № 60 «Аб мерах па ўдасканаленні выкарыстання нацыянальнага сегмента сеткі Інтэрнэт» (у рэдакцыі Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 14 лютага 2023 г. № 40), Палажэння аб парадку функцыянавання інтэрнэт-сайтаў дзяржаўных органаў і арганізацый, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 29 красавіка 2010 г. № 645 (у рэдакцыі пастановы Савета Міністраў ад 30 снежня 2022 г. № 972) (далей – Палажэнне), інструкцыі аб рэгістрацыі даменных імёнаў у нацыянальнай даменнай зоне, зацверджанай загадам Аператыўна-аналітычнага цэнтра пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь ад 18 чэрвеня 2010 г. № 47 (у рэдакцыі загада Аператыўна-аналітычнага цэнтра пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь ад 4 красавіка 2024 г. № 69).

У адпаведнасці з патрабаваннямі Палажэння (пункты 5, 7) інфармацыя, якая размяшчаецца на інтэрнэт-сайце, павінна абнаўляцца **не радзей за два разы на тыдзень**, а інфармацыя аб навінах – таксама датавацца. Інфармацыя ў выглядзе тэксту размяшчаецца на інтэрнэт-сайце

ў фармаце, які забяспечвае магчымасць пошуку і капіравання фрагментаў тэксту;

паўната і аб'ектыўнасць інфармацыі, якая размяшчаецца на інтэрнэт-сайтах, правяраецца не радзей **за адзін раз на месяц**; пры неабходнасці прымаюцца меры па яе актуалізацыі;

размешчаная на галоўнай старонцы інтэрнэт-сайта непасрэдна альбо ў выглядзе асобных рубрык:

інфармацыя аб установе адукацыі павінна ўключаць звесткі аб кіраўніку і яго намесніках (пасада, прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца), нумар службовага тэлефона, фатаграфічны малюнак, а таксама пры згодзе названых асоб іншыя звесткі пра іх;

інфармацыя аб рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб павінна ўтрымліваць парадак накіравання ва ўстанову адукацыі электронных зваротаў з дапамогай дзяржаўнай адзінай (інтэграванай) рэспубліканскай інфармацыйнай сістэмы ўліку і апрацоўкі зваротаў грамадзян і юрыдычных асоб з указаннем гіперспасылкі на яе (для інтэрнэт-сайтаў устаноў адукацыі);

інфармацыя аб ажыццяўленні адміністрацыйных працэдур у дачыненні да юрыдычных асоб і грамадзян, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, павінна ўтрымліваць:

пералікі дакументаў і (або) звестак, якія запытваліся самастойна, неабходных для ажыццяўлення адміністрацыйнай працэдур, не ўключаных у пералікі дакументаў і (або) звестак, што прадстаўляюцца для ажыццяўлення адміністрацыйных працэдур;

памер платы, якая спаганяецца пры ажыццяўленні адміністрацыйных працэдур, або парадак яе вызначэння, а таксама рэквізіты банкаўскіх рахункаў для ўнясення такой платы;

час прыёму, месца знаходжання, нумар службовага тэлефона, прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца), пасада работніка (работнікаў), які выконвае (выконваюць) прыём заяў аб ажыццяўленні адміністрацыйных працэдур;

звесткі аб электронных паслугах, якія аказваюцца з дапамогай агульнадзяржаўнай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы з выкарыстаннем інфармацыйнай сістэмы (рэсурсу), уладальнікам і (або) апэратарам якой з'яўляецца ўстанова адукацыі;

навіны дзяржаўнага органа і арганізацыі, у тым ліку з размяшчэннем малюнкаў грамадзян, атрыманых пры правядзенні мерапрыемстваў з удзелам прадстаўнікоў гэтых дзяржаўнага органа і арганізацыі.

Звяртаем увагу, што ў адпаведнасці з пунктам 8 і часткай другой пункта 11 Палажэння:

патрабаванні да распрацоўкі, бяспекі, сродкаў абароны інфармацыі, размяшчэння і арганізацыі доступу да інтэрнэт-сайта, кіравання і яго

тэхнічнага суправаджэння вызначаюцца заканадаўствам аб інфармацыі, інфарматызацыі і абароне інфармацыі;

парадак фарміравання, вядзення і забеспячэння функцыянавання інтэрнэт-сайта вызначаецца лакальным прававым актам установы адукацыі.

Адукацыйны працэс з выкарыстаннем інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, электронных сродкаў навучання павінен быць арганізаваны з улікам патрабаванняў Санітарных нормаў і правілаў «Патрабаванні пры працы з відэадысплэйнымі тэрміналамі і электронна-вылічальнымі машынамі» (пастанова Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь ад 28 чэрвеня 2013 г. № 59), ССЭП, інструктыўна-метадычнае пісьмо Міністэрства адукацыі «Аб выкарыстанні сучасных інфармацыйных тэхналогій ва ўстановах адукацыі».

11. Комплексная інфармацыйна-прававая падтрымка адукацыйнага працэсу

11.1. Пры арганізацыі дзейнасці ўстановы адукацыі Нацыянальным цэнтрам прававой інфармацыі Рэспублікі Беларусь (далей – НЦПІ) рэкамендавана ў адукацыйным працэсе выкарыстоўваць афіцыйныя крыніцы прававой інфармацыі.

Першакрыніцай дакладнай і актуальнай прававой інфармацыі з’яўляецца эталонны банк даных (далей – БД) прававой інфармацыі Рэспублікі Беларусь, які фарміруецца НЦПІ і распаўсюджваецца ў складзе інфармацыйна-пошукавых сістэм «ЭТАЛОН» і «ЭТАЛОН-ONLINE» (www.etalonline.by). Дадзеныя сістэмы дазваляюць атрымаць доступ да афіцыйнай прававой інфармацыі ў актуальным стане і ўтрымліваюць не толькі ўвесь масіў заканадаўства Рэспублікі Беларусь, але і матэрыялы судовай і правапрымяняльнай практыкі, формы дакументаў.

БД «Адукацыя» (<https://etalonline.by/dokumenty-po-temam/?tbd=35>) змяшчае прававыя акты, якія рэгулююць грамадскія адносіны ў сферы адукацыі, пытанні атрымання адукацыі розных ступеняў і ўзроўняў, сацыяльнай падтрымкі і абароны навучэнцаў, арганізацыю аздаравлення дзяцей, напрамкі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі, у тым ліку па сацыяльнай падтрымцы адораных навучэнцаў і студэнтаў, акты міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы адукацыі, а таксама прававыя акты, якія рэгламентуюць прафесійную дзейнасць педагогічных работнікаў.

У БД «Тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты» (<https://etalonline.by/dokumenty-po-temam/?tnpa=19>) уключаны адукацыйныя стандарты і нарматыўныя прававыя акты, якія з’яўляюцца структурнымі элементамі навукова-метадычнага забеспячэння адукацыі (навучальныя праграмы, навучальныя планы і інш.), а таксама формы цэнтралізаваных і нецэнтралізаваных дзяржаўных статыстычных

назіранняў, даведачная інфармацыя аб вядзенні дзяржаўнай справаздачнасці, формы ведамаснай справаздачнасці і ўказанні па іх запаўненні.

БД «**Правы непаўналетніх**» (<https://etalonline.by/dokumenty-potemat/?tbd=31>) змяшчае дакументы, якія тычацца прававога становішча дзяцей, атрымання імі адукацыі, пытанняў, звязаных з прафілактыкай безнагляднасці непаўналетніх і інш.

Усе дакументы, прадстаўленыя ў БД, сістэматызаваны па тэматычных раздзелах. Тэксты нарматыўных прававых актаў знаходзяцца ў актуальным стане. У мэтах выхавання правасвядомасці ў дзяцей і падлеткаў створаны і функцыянуе праект «**Дзіцячы прававы сайт**» (<https://mir.pravo.by>), які дапамагае дзецям зразумець, што такое права, і атрымаць першапачатковыя юрыдычныя веды, які распавядае аб заканадаўстве Рэспублікі Беларусь і правах грамадзян нашай краіны. Інфармацыя падаецца ў зручнай і даступнай форме, у тым ліку праз гульнявыя сітуацыі, рашэнне якіх спрыяе набыццю дзіцём навыкаў правамерных паводзін.

11.2. Комплексную інфармацыйную падтрымку ўдзельнікам адукацыйнага працэсу забяспечвае Нацыянальны адукацыйны партал (<https://adu.by>).

У дапамогу педагагічным работнікам для якаснай рэалізацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі рэкамендуецца наступныя раздзелы партала:

«**Нарматыўныя прававыя дакументы**» (прадстаўлены актуальныя нарматыўныя прававыя акты, якія рэгламентуюць адукацыйную дзейнасць устаноў дашкольнай, агульнай сярэдняй, спецыяльнай адукацыі, устаноў дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі): <https://adu.by/> [Галоўная / Нарматыўныя прававыя дакументы](#);

«**Адукацыйны працэс**» (прадстаўлены адукацыйны стандарт дашкольнай адукацыі, вучэбная праграма дашкольнай адукацыі, тыпавыя вучэбныя планы дашкольнай адукацыі, інструктыўна-метадычныя пісьмы Міністэрства адукацыі, метадычныя рэкамендацыі, пералікі вучэбных выданняў, іншыя актуальныя матэрыялы): <https://adu.by/> [Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя](#);

«**Прававая культура ўдзельнікаў адукацыйнага працэсу**» (размешчаны нарматыўныя прававыя дакументы, электронны кантэнт, накіраваны на аказанне прававой падтрымкі ўдзельнікам адукацыйнага працэсу, іншыя матэрыялы): <https://www.adu.by/> [Галоўная / Інфармацыя для педагогаў / Прававая культура ўдзельнікаў адукацыйнага працэсу](#);

«**Дадатковая адукацыя дзяцей і моладзі**» (размешчаны нарматыўныя прававыя дакументы і інструктыўна-метадычныя матэрыялы ў сферы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі, тыпавыя праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі, вучэбна-метадычная літаратура):

<https://www.adu.by/> *Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дадатковая адукацыя дзяцей і моладзі.*

Звяртаем увагу, што на нацыянальным адукацыйным партале функцыянуе раздзел «**Арганізацыя выхавання**» (<https://vosпитание.adu.by/>), у якім размешчаны нарматыўныя прававыя акты і праграма-планавальная дакументацыя выхавання, інструктыўна-метадычныя матэрыялы ў сферы выхавання, артыкулы па тэорыі і практыцы выхавання, вучэбна-метадычная літаратура па выхаванні, іншыя матэрыялы.

12. Кіраванне ў сферы дашкольнай адукацыі. Кантроль і самакантроль за забеспячэннем якасці адукацыі

У адпаведнасці з артыкулам 97 Кодэкса кіраванне ў сферы адукацыі носіць дзяржаўна-грамадскі характар і ажыццяўляецца на прынцыпах законнасці, дэмакратыі, галоснасці, уліку грамадскай думкі і сістэмнасці кіравання адукацыяй.

Мэтамі кіравання ў сферы адукацыі з'яўляюцца:
 правядзенне дзяржаўнай палітыкі ў сферы адукацыі;
 удасканаленне і развіццё сістэмы адукацыі;
 рэалізацыя адукацыйнай праграмы, праграмы выхавання.

Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ажыццяўляюць кантроль за забеспячэннем якасці адукацыі з дапамогай праверкі адпаведнасці дашкольнай адукацыі адукацыйнаму стандарту дашкольнай адукацыі, вучэбна-праграмавай дакументацыі адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, іншым патрабаванням, прадугледжаных Кодэксам, іншымі актамі заканадаўства, адукацыйнай і іншай дзейнасці ўстановаў адукацыі.

У адпаведнасці з артыкулам 138 Кодэкса непасрэднае кіраўніцтва ўстановай адукацыі ажыццяўляе загадчык. **Асноўным органам самакіравання з'яўляецца педагагічны савет**, які ўзначальвае загадчык дадзенай установы адукацыі.

Дзейнасць педагагічнага савета рэгулюецца Палажэннем аб педагагічным савеце ўстановы адукацыі, зацверджаным пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 11 ліпеня 2011 г. № 65 (у рэдакцыі пастановы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 2 чэрвеня 2022 г. № 138) (далей – пастанова № 65).

На пасяджэнне педагагічнага савета запрашаюцца медыцынскія работнікі, асобы, якія былі прыцягнуты да падрыхтоўкі матэрыялаў па разглядаемых пытаннях; могуць быць запрошаны прадстаўнікі дзяржаўных арганізацый і грамадскіх аб'яднанняў, педагагічныя работнікі ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі, законныя прадстаўнікі выхаванцаў, іншыя зацікаўленыя асобы.

Запрошаныя асобы карыстаюцца правам дарадчага голасу.

Рашэнні педсавета прымаюцца адкрытым галасаваннем простаі большасцю галасоў пры наяўнасці на пасяджэнні педсавета не менш за дзве траціны яго членаў. Пры роўнай колькасці галасоў вырашальным з'яўляецца голас старшыні педсавета.

Ва ўстановах адукацыі могуць стварацца папячыцельскі савет, бацькоўскі камітэт (артыкул 138 Кодэкса). Іх дзейнасць павінна ажыццяўляцца ў адпаведнасці з Палажэннем аб папячыцельскім савете ўстановы адукацыі, зацверджаным пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 25 ліпеня 2011 г. № 146 (у рэдакцыі пастановы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 16 жніўня 2022 г. № 266), Палажэннем аб бацькоўскім камітэце ўстановы дашкольнай адукацыі, зацверджаным пастановай № 65 (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/normativnye-pravovye-akty>).

Папячыцельскі савет з'яўляецца органам самакіравання ўстановы адукацыі і ствараецца з мэтай аказання садзейнічання ў забеспячэнні яго дзейнасці і развіцця.

Рашэнне аб стварэнні папячыцельскага савета прымаецца ініцыятыўнай групай, у склад якой могуць уваходзіць законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў, педагагічныя работнікі, прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў і іншых арганізацый, іншыя асобы. Рашэнне ініцыятыўнай групы ўзгадняецца з кіраўніком установы адукацыі.

Задачамі дзейнасці папячыцельскага савета з'яўляюцца:

садзейнічанне ўстанове адукацыі ў развіцці матэрыяльна-тэхнічнай базы, забеспячэнне якасці адукацыі, прыцягненне грашовых сродкаў у выглядзе добраахвотных пералічэнняў (узносаў) фізічных асоб (далей – грашовыя сродкі) для забеспячэння дзейнасці ўстановы адукацыі;

вызначэнне напрамкаў, памераў і парадку выкарыстання прыцягнутых грашовых сродкаў па ўзгадненні з кіраўніком установы адукацыі і бацькоўскім камітэтам установы адукацыі (пры яго наяўнасці);

садзейнічанне ва ўсталяванні і развіцці міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы адукацыі і інш.

Рашэнні папячыцельскага савета носяць кансультацыйны і рэкамендацыйны характар.

Звяртаем асаблівую ўвагу на недапушчэнне неабгрунтаваных збораў грашовых сродкаў папячыцельскімі саветамі ўстаноў адукацыі.

Бацькоўскі камітэт з'яўляецца органам самакіравання ўстановы адукацыі і ствараецца з ліку законных прадстаўнікоў выхаванцаў дадзенай установы адукацыі.

Пасяджэнні бацькоўскага камітэта праводзяцца тры разы на год. У выпадку неабходнасці могуць праводзіцца пазапланавыя пасяджэнні.

На пасяджэнні бацькоўскага камітэта запрашаецца кіраўнік установы адукацыі, могуць запрашацца намеснік кіраўніка установы адукацыі, педагагічныя работнікі, законныя прадстаўнікі выхаванцаў, якія не з'яўляюцца членамі бацькоўскага камітэта, іншыя зацікаўленыя асобы.

Да кампетэнцыі бацькоўскага камітэта адносяцца:

садзейнічанне ў забеспячэнні аптымальных умоў для выхавання і навучання выхаванцаў установы адукацыі;

правядзенне растлумачальнай работы сярод законных прадстаўнікоў выхаванцаў аб іх правах і абавязках;

распаўсюджванне лепшага вопыту сямейнага выхавання;

узаемадзеянне з іншымі органамі самакіравання ўстановы адукацыі па пытаннях, якія адносяцца да кампетэнцыі бацькоўскага камітэта і інш.

Нагадваем, што да кампетэнцыі бацькоўскага камітэта не могуць быць аднесены пытанні, якія тычацца прыцягнення грашовых сродкаў для забеспячэння дзейнасці ўстановы адукацыі.

Звяртаем увагу, што **прыкладны** пералік асноўных тавараў (мінімальны набор), рэкамендуемых для набыцця бацькамі (законнымі прадстаўнікамі) з мэтай наведвання выхаванцамі ўстановы адукацыі, размешчаны на інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

(<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/roditelyam-doshkolnikov>); нацыянальным адукацыйным партале (<https://www.adu.by/> *Галоўная / Адукацыйны працэс. 2024/2025 навучальны год / Дашкольная адукацыя*).

13. Грамадскія аб'яднанні ў сферы адукацыі

У адпаведнасці з артыкулам 109 Кодэкса з мэтай сацыяльнага станаўлення, развіцця і самарэалізацыі педагагічных работнікаў, аховы і абароны іх правоў і законных інтарэсаў могуць **стварацца грамадскія аб'яднанні ў сферы адукацыі**.

Пры Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь створаны і функцыянуе Рэспубліканскі савет кіраўнікоў устаноў адукацыі (далей – Рэспубліканскі савет) (пункт 9 Палажэння аб Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 4 жніўня 2011 г. № 1049 «Аб змяненні, дапаўненні і прызнанні страціўшымі сілу некаторых пастаноў Урада Рэспублікі Беларусь па пытаннях адукацыі»), мэтай якога з'яўляецца выпрацоўка рэкамендацый па асноўных пытаннях развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі, удасканаленне адукацыйнага і выхаваўчага працэсаў, паляпшэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы і навукова-метадычнага забеспячэння ўстаноў адукацыі.

Дзейнасць Рэспубліканскага савета рэгламентуецца Палажэннем аб Рэспубліканскім Савеце кіраўнікоў устаноў адукацыі, зацверджаным

пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 17 кастрычніка 2012 г. № 122 (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/normativnye-pravovye-akty>).

Склад Рэспубліканскага савета фарміруецца з ліку кіраўнікоў устаноў адукацыі, размешчаных на тэрыторыі адпаведнага рэгіёна (горада Мінска), незалежна ад формы ўласнасці і падпарадкаванасці і зацвярджаецца загадам Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь (загад Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 10 кастрычніка 2023 г. № 471 «Аб складзе Рэспубліканскага Савета кіраўнікоў устаноў дашкольнай адукацыі»).

Старшыня Рэспубліканскага савета вызначаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь з ліку кіраўнікоў устаноў адукацыі па ўзгадненні з заснавальнікам адпаведнай установы тэрмінам на пяць гадоў.

Каардынацыю дзейнасці Рэспубліканскага савета ажыццяўляе Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь у асобе намесніка Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь, які курыруе дзейнасць устаноў адукацыі.

Асноўныя задачы Рэспубліканскага савета:

падрыхтоўка прапаноў па забеспячэнні эфектыўнага кіравання ўстановамі адукацыі, удасканаленні рэгулявання грамадскіх адносін у сферы дашкольнай адукацыі, павышэнні эфектыўнасці выкарыстання матэрыяльных і фінансавых рэсурсаў у сферы дашкольнай адукацыі, вырашэнні актуальных праблем развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі і інш.;

аналіз практыкі прымянення нарматыўных прававых актаў, якія рэгулююць дзейнасць у сферы дашкольнай адукацыі;

аказанне арганізацыйна-метадычнай дапамогі ўстановам адукацыі па пытаннях рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі ў сферы дашкольнай адукацыі;

распаўсюджванне станоўчага айчыннага і міжнароднага вопыту ў сферы дашкольнай адукацыі.

Пасяджэнні Рэспубліканскага савета праводзяцца па меры неабходнасці, але не радзей як два разы на год (уключаны ў план работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь). Тэматыка пасяджэнняў накіравана на рашэнне актуальных праблем развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі.

У мэтах удасканалення навыкаў кіраўніцкай кампетэнтнасці, павышэння якасці дашкольнай адукацыі ў адпаведнасці з пунктам 5 праграмы ў 2024/2025 навучальным годзе запланавана правядзенне серыі пасяджэнняў Рэспубліканскага савета кіраўнікоў устаноў адукацыі па актуальных напрамках удасканалення якасці дашкольнай адукацыі, у тым ліку:

«Якасць дашкольнай адукацыі: развіццё кадравага патэнцыялу ўстановы дашкольнай адукацыі»;

«Якасць дашкольнай адукацыі: кампетэнтнасць кіраўнікоў у каардынацыі дзейнасці рэсурсных цэнтраў устаноў дашкольнай адукацыі».

Рэспубліканскі савет мае права прымаць рашэнні па пытаннях, якія адносяцца да яго кампетэнцыі. Рашэнні Рэспубліканскага савета афармляюцца пратаколам і носяць рэкамендацыйны характар. З мэтай павышэння эфектыўнасці кіравання ўстановамі адукацыі, удзелу ў вырашэнні актуальных праблем развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі, аказання арганізацыйна-метадычнай дапамогі, а таксама распаўсюджванні эфектыўнага айчыннага вопыту ў сферы дашкольнай адукацыі пратаколы пасяджэнняў накіроўваюцца ў якасці інструкцыі да дзеянняў ўсім зацікаўленым. Старшыня Рэспубліканскага савета ажыццяўляе кантроль за выкананнем прынятых на пасяджэннях савета рашэнняў.

Інфармацыйныя матэрыялы аб дзейнасці Рэспубліканскага савета размяшчаюцца на інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі (<https://edu.gov.by/urovni-obrazovaniya/doshkolnoe-obrazovanie/doshkolnoe-obrazovanie/informatsiya/meropriyatiya-2024/>), у навукова-метадычным часопісе «Пралеска».

Звяртаем увагу на неабходнасць стварэння на інтэрнэт-парталах галоўных упраўленняў адукацыі (па адукацыі) аблвыканкамаў, камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама рубрыкі, якая змяшчае інфармацыйныя матэрыялы аб дзейнасці рэгіянальных саветаў кіраўнікоў устаноў адукацыі.